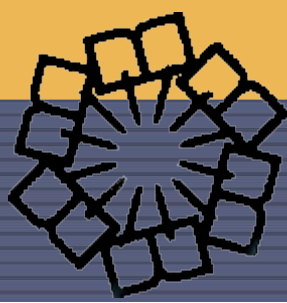

بررسی تحولات تجارت گمرکی کشور

شش ماهه اول سال ۱۳۹۴

معاونت پژوهشی

دفتر آمار و پایش اقتصادی

بررسی تحولات تجارت گمرکی کشور

شش ماهه اول سال ۱۳۹۴

تاریخ گزارش: آبان ۱۳۹۴

بدینوسیله از سرکار خانم مریم شادی و جناب آقای ابوالمحسن والی زاده که در تدوین این گزارش همکاری داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

سید مهدی برکچیان
سرپرست معاونت پژوهشی

فهرست مطالب

خلاصه مدیریتی	۴
۱- شرایط پیرامونی تجارت خارجی ایران	۶
۱-۱- شرایط اقتصاد بین‌الملل	۶
۱-۲- شرایط اقتصاد داخلی	۹
۲- تحلیل بخش صادرات	۱۰
۲-۱- روند ارزش صادرات	۱۰
۲-۲- شاخص قیمت دلاری صادرات	۱۲
۲-۳- صادرات بر اساس طبقه‌بندی کالایی	۱۴
۲-۴- تفکیک صادرات بر اساس نوع کاربرد	۱۶
۲-۵- تفکیک صادرات بر اساس سطح تکنولوژی	۱۷
۲-۶- تفکیک صادرات بر اساس شرکای تجاری	۱۹
۲-۷- شاخص تمرکز صادرات	۲۱
۳- تحلیل بخش واردات	۲۲
۳-۱- روند ارزش واردات	۲۲
۳-۲- ثبت سفارش واردات	۲۴
۳-۳- شاخص قیمت دلاری واردات	۲۵
۳-۴- واردات بر اساس طبقه‌بندی کالایی	۲۶
۳-۵- تفکیک واردات بر اساس نوع کاربرد	۲۸
۳-۶- تفکیک واردات بر اساس سطح تکنولوژی	۳۰
۳-۷- تفکیک واردات بر اساس شرکای تجاری	۳۱
۳-۸- شاخص تمرکز واردات	۳۲
۴- تراز تجاری کالاهای گمرکی	۳۳
۵- جمع بندی	۳۴
پیوست آماری ۳۵	

خلاصه مدیریتی

شرایط اقتصاد جهانی در سال ۲۰۱۵ فضای رقابت را برای صادرات کشور سخت‌تر کرده است و کاهش قیمت‌های جهانی تاثیری کاهنده بر ارزش صادرات و همچنین ارزش واردات برجای گذاشته است. شرایط پیرامونی اقتصاد داخلی نیز، با توجه به اینکه وجه مشخصه آن رکود طرف تقاضا است، تاثیری منفی بر ارزش واردات در شش ماهه اول ۱۳۹۴ داشته است. افت درآمدهای نفتی و تعویق تقاضا به پساتحریم از دلایل اصلی رکود طرف تقاضا در این دوره است.

ارزش صادرات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ با رشدی معادل منفی ۴ درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل مواجه شده است. مهم‌ترین دلایل کاهش صادرات در این دوره را می‌توان به روند کاهشی قیمت جهانی کالاهای نسبت داد. علاوه بر این، کاهش تقاضای چین برای کالاهای وارداتی، خصوصاً کالاهای واسطه‌ای، و ناامنی و بودجه انقباضی عراق، که به‌طور مشخص در کاهش صادرات سیمان موثر بوده است، از دلایل کاهش صادرات در این دوره هستند. کاهش نرخ حقیقی ارز نیز می‌تواند از دلایل دیگری باشد که صادرات کشور را در این دوره به سهم خود تحت تاثیر منفی قرار داده است.

در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ رشد ارزش حقیقی صادرات اگر چه از افت کم‌تری نسبت به رشد ارزش اسمی صادرات برخوردار است اما در مسیری نزولی قرار گرفته است. این مسیر نزولی ناشی از کاهش تقاضای جهانی و سخت‌تر شدن فضای رقابت برای صادرات کشور است که در صورت افزایش نرخ ارز، متناسب با تورم داخلی، می‌توانست از شیب نزولی آن کاسته شود.

در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ هیدروکربن‌های گازی و روغن‌های نفتی و همچنین محصولات نیمه تمام از آهن و یا فولاد آلیاژی بیش‌ترین تاثیر مثبت را در رشد صادرات داشته‌اند. در مقابل، سنگ آهن، محصولات پتروشیمی و سیمان دارای بیش‌ترین تاثیر منفی در رشد صادرات این دوره بوده‌اند.

روند صادرات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ برای بخش حقیقی اقتصاد دارای چند پیامد است: ۱- رکود تقاضای داخلی وجه غالب بخش حقیقی اقتصاد در این دوره است، کاهش رشد صادرات می‌تواند عامل تشدیدکننده این رکود باشد. ۲- از میان فعالیت‌های مختلف اقتصادی، فعالیت‌های تولیدکننده محصولات کانی غیرفلزی (به‌طور خاص سیمان)، محصولات پتروشیمی و همچنین سنگ آهن تاثیر منفی بیش‌تری از روند کاهنده صادرات محصولات خود در این دوره پذیرفته‌اند.

در این دوره، شاخص قیمت دلاری صادرات، بیشتر به دلیل کاهش قیمت کالاهای نفت‌پایه از رشدی حدود منفی ۱۷ درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل برخوردار شده است. با توجه به پیش‌بینی‌های موجود از روند کاهشی قیمت نفت خام، می‌توان انتظار داشت که شاخص قیمت دلاری کالاهای صادراتی کشور در فصل‌های آتی نیز با رشد منفی مواجه شود.

ارزش واردات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد منفی ۲۰,۴ درصد را تجربه است. اگرچه، بخش مهمی از کاهش واردات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ به دلیل کاهش قیمت جهانی کالاهای رخ داده است، اما بخش دیگری از این کاهش ناشی از افت تقاضای داخلی برای کالاهای وارداتی است که نشانه‌ای از بروز رکود در طرف تقاضای اقتصاد است. کاهش ارزش ثبت سفارش در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴، موید ادامه روند کاهنده واردات در ماه‌های آینده است. در این دوره، سویا و

محصولات تحت نورد شده بیش‌ترین تاثیر مثبت را در رشد واردات داشته‌اند. در مقابل، گندم، برنج و خودروهای سواری و سایر وسایل نقلیه دارای بیش‌ترین تاثیر منفی در رشد واردات این دوره بوده‌اند.

شاخص قیمت دلاری واردات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ با رشد منفی حدود ۱۶ درصدی مواجه شده است. این رشد منفی قابل توجه، ضمن اینکه توضیح‌دهنده بخش مهمی از کاهش ارزش واردات در این دوره است می‌تواند سطح عمومی قیمت‌ها را در ماه‌های آینده، از طریق تغییر بهای کالاهای مصرفی وارداتی و همچنین کاهش هزینه‌ی تولید، تحت تاثیر منفی قرار دهد.

جدول ۱- خلاصه تحولات تجارت گمرکی

دوره زمانی سال ۱۳۹۴		درصد تغییر نسبت به دوره قبل			درصد تغییر نسبت به دوره مشابه سال قبل			سهم (درصد)
شهریور	فصل دوم	شش ماهه	شهریور	فصل دوم	شهریور	فصل دوم	شش ماهه	
ارزش (میلیون دلار)								
صادرات	۲۷۳۳	۸۰۱۹	۱۶۴۶۸	-۰.۸	-۵.۱	-۱۰.۶	-۴.۰	۴۲.۸
واردات	۳۶۵۳	۱۰۵۰۷	۲۰۸۵۲	-۴.۶	۱.۶	-۲۲.۶	-۲۰.۴	۵۷.۲
	۶۳۸۶	۱۸۵۲۷	۳۷۳۱۹	۴.۷	-۱.۴	-۱۷.۹	-۱۳.۹	۱۰۰.۰
وزن (هزار تن)								
صادرات	۶۳۱۶	۱۸۴۵۶	۳۷۹۲۱	۱۲.۲	-۵.۲	-۱۷.۷	-۷.۲	۶۶.۸
واردات	۳۱۳۴	۸۳۳۱	۱۷۱۹۹	۱۸.۴	-۶.۱	-۱۵.۸	-۱۶.۱	۳۳.۲
	۹۴۵۰	۲۶۷۸۷	۵۵۱۲۰	۴.۹	-۵.۵	-۱۷.۱	-۱۰.۲	۱۰۰.۰
ترکیب واردات بر اساس نوع مصرف								
ارزش واردات مصرفی	۴۸۳	۱۴۳۰	۲۸۰۸	۳.۴	۳.۷	-۲۲.۳	-۲۵.۲	۱۴.۱
ارزش واردات واسطه ای	۲۴۱۷	۶۹۵۷	۱۳۳۷۸	۷.۶	۸.۴	-۱۷.۷	-۱۹.۳	۶۶.۸
ارزش واردات سرمایه ای	۶۹۶	۲۰۴۵	۴۰۱۶	۱۱.۱	۳.۷	-۲۰.۳	-۱۹.۲	۱۹.۱

۱- شرایط پیرامونی تجارت خارجی ایران

۱-۱- شرایط اقتصاد بین الملل^۱

بر اساس آمارهای صندوق بین المللی پول، رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۵ کاهش خواهد یافت و از ۳,۴ درصد در سال ۲۰۱۴ به ۳,۱ درصد خواهد رسید. آنچه سبب این روند کاهنده شده است، کند شدن روند رشد اقتصادی‌های نوظهور و کاهش سرعت بازبایی اقتصادهای توسعه یافته است.

در نه ماهه نخست سال ۲۰۱۵، قیمت نفت به طور چشمگیر کاهش یافت. همزمان با کاهش قیمت نفت، همانگونه که جدول ۲ و نمودار ۱ نشان می‌دهند، قیمت جهانی کالاها با کاهشی قابل توجه مواجه شد. کاهش قیمت جهانی کالاها قدرت خرید مصرف‌کنندگان را دست کم در کشورهای غیرنفتی، افزایش داد. بنابراین، افزایش مصرف و رشد تقاضای داخلی به اصلی‌ترین موتور رشد اقتصاد در کشورهای توسعه یافته، به ویژه حوزه اروپا و آمریکا تبدیل شد. این موضوع سبب شد تا رشد اقتصادی آمریکا، فراتر از پیش‌بینی‌ها، افزایش یابد. احتمال افزایش تورم همراه با دستیابی به سطوح پایین نرخ بیکاری، انتظار افزایش نرخ بهره را در آمریکا تقویت کرد و جریان سرمایه را در این دوره کاهش داد.

کاهش جریان سرمایه از یک سو و افزایش قیمت یوان در مقابل ارزهای خارجی از سوی دیگر، اقتصاد چین را در این دوره تحت فشار قرار داد. افزایش موجودی انبار، کاهش سرمایه‌گذاری و روند کاهشی نرخ تورم، به عنوان نشانه‌هایی از کندی فعالیت‌های اقتصادی چین و کاهش رشد اقتصادی این کشور، بروز کردند (جدول ۳). تقاضای این کشور برای واردات کالاهای واسطه‌ای به خصوص فلزات اساسی کاهش یافت و این کاهش تقاضا، فشار کاهنده بیشتری بر قیمت کالاها وارد کرد و اقتصاد کشورهای صادرکننده کالا را به طور مضاعف تحت تاثیر قرار داد. همچنین، از آنجا که در سال‌های اخیر حجم تجارت اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه با یکدیگر افزایش یافته است، کاهش رشد اقتصادی چین و تحولات به وجود آمده در حجم تجارت این کشور، رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه و اقتصادهای نوظهور را کندتر کرد (جدول ۳).

در نه ماهه نخست سال ۲۰۱۵، کشورهای صادرکننده نفت، بزرگ‌ترین بازندگان کاهش قیمت نفت خام بودند. وابستگی بودجه این کشورها به درآمدهای نفتی، طرف تقاضای اقتصاد را در اغلب این کشورها با رکود مواجه کرد و حجم سرمایه‌گذاری را به گونه‌ای چشمگیر کاهش داد. به طور خاص، روسیه و کشورهای خاورمیانه ممکن است در سال ۲۰۱۵ با رشد منفی اقتصادی مواجه شوند. در اقتصادهای نوظهوری که واردکننده نفت هستند، اثر درآمدی کاهش قیمت نفت، عموماً به دلیل تضعیف نرخ ارز، خنثی شد و قدرت خرید مصرف‌کنندگان در حدی افزایش نیافت که بتواند تقاضای داخلی را به عاملی موثر برای رشد اقتصادی تبدیل کند.

^۱ - برگرفته از گزارش "تحولات اقتصادی جهان، نیمه نخست سال ۲۰۱۵"، موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی.

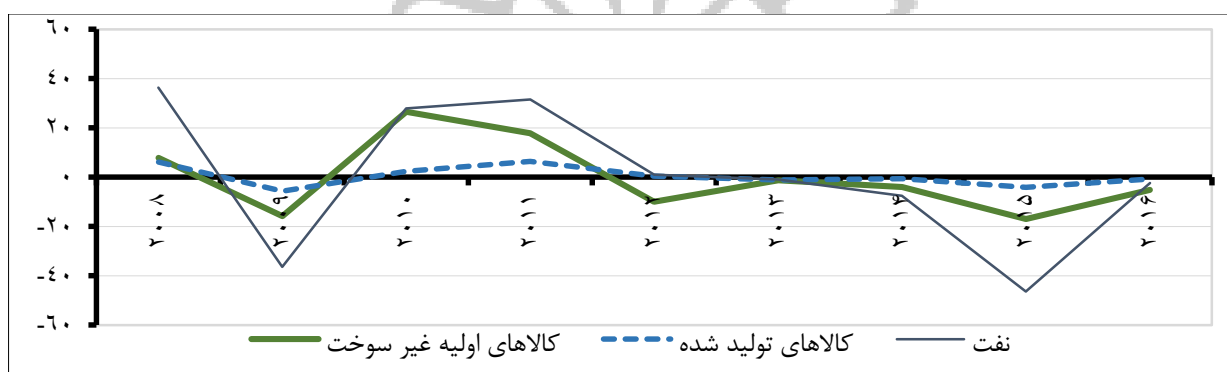
حجم تجارت جهانی در نیمه اول سال ۲۰۱۵ کاهش یافت و خوش‌بینی چندانی برای بهبود این روند در نیمه دوم این سال وجود ندارد؛ کاهش رشد اقتصادی چین عامل اصلی این روند کاهنده است. انتظار می‌رود رشد تجارت برای کشورهای پیشرفته در سال ۲۰۱۵ مثبت باشد. با توجه به کاهش تقاضای داخلی و ارزش پول در کشورهای نوظهور، نرخ رشد واردات آنها در سال ۲۰۱۵ کاهش خواهد یافت اما پیش‌بینی می‌شود، به دلیل رشد تقاضای داخلی کشورهای پیشرفته، نرخ رشد صادرات آنها افزایش یابد^۱ (جدول ۴ و نمودار ۳).

جدول ۲- رشد قیمت جهانی کالاهای منتخب- درصد

پیش‌بینی									
	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	۲۰۰۸
قیمت جهانی کالا (دلار آمریکا)									
کالاهای تولید شده	-۰.۷	-۴.۱	-۰.۶	-۱.۱	۰.۵	۶.۴	۲.۴	-۵.۶	۶.۲
نفت	-۲.۴	-۴۶.۴	-۷.۵	-۰.۹	۱.۰	۳۱.۶	۲۷.۹	-۳۶.۳	۳۶.۴
کالاهای اولیه غیر سوخت	-۵.۱	-۱۶.۹	-۴.۰	-۱.۲	-۱۰.۰	۱۷.۹	۲۶.۵	-۱۵.۸	۷.۹

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول.

نمودار ۱- رشد قیمت جهانی کالاهای منتخب- درصد

جدول ۳- رشد اقتصادی جهان و کشورهای منتخب- درصد

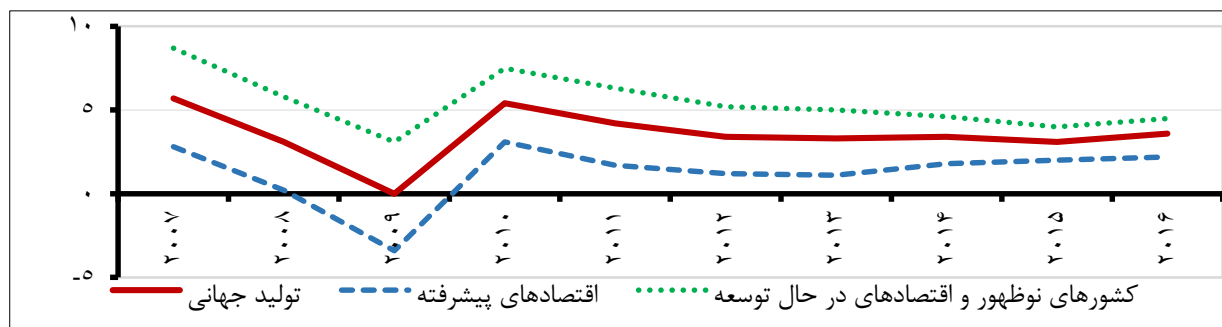
پیش‌بینی									
	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	۲۰۰۸
تولید جهانی	۳.۶	۳.۱	۳.۴	۳.۳	۳.۴	۴.۲	۵.۴	۰.۰	۳.۱
اقتصادهای پیشرفته	۲.۲	۲.۰	۱.۸	۱.۱	۱.۲	۱.۷	۳.۱	-۳.۴	۰.۲
کشورهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه	۴.۵	۴.۰	۴.۶	۵.۰	۵.۲	۶.۳	۷.۵	۳.۱	۵.۸
چین	۶.۳	۶.۸	۷.۳	۷.۷	۷.۷	۹.۵	۱۰.۶	۹.۲	۹.۶
هند	۳.۷	۴.۳	۵.۳	۴.۶	۱.۸	۲.۷	۳.۰	-۱.۴	۱.۰
عراق	۷.۱	۰.۰	-۲.۱	۶.۶	۱۳.۹	۷.۵	۶.۴	۳.۴	۸.۲

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول.

^۱ - صندوق بین‌المللی پول.

نمودار ۲- رشد اقتصادی جهان و کشورهای منتخب- درصد

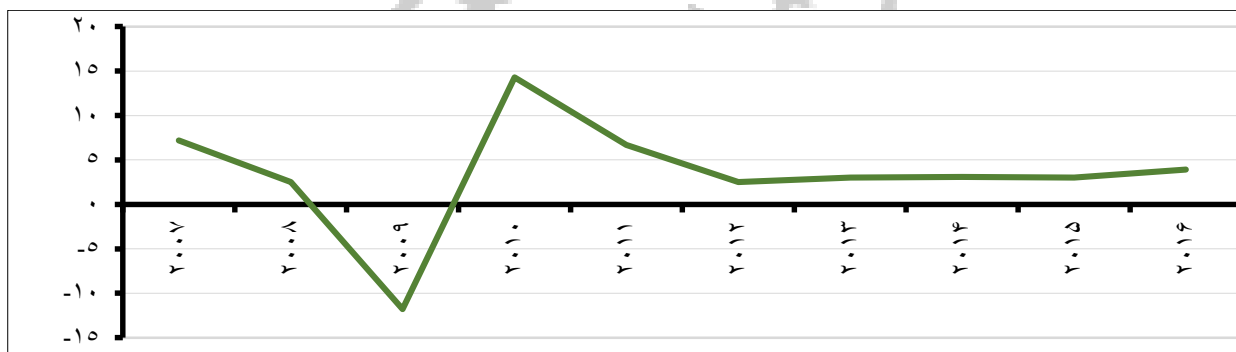

جدول ۴- رشد تجارت جهانی- درصد

پیش‌بینی		۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۷	
حجم تجارت جهانی کالاها												
حجم صادرات												
اقتصادهای پیشرفته												
کشورهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه												
حجم واردات												
اقتصادهای پیشرفته												
کشورهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه												
۳.۹	۳.۰	۳.۱	۳.۰	۲.۵	۶.۷	۱۴.۳	-۱۱.۸	۲.۵	۷.۲			
۳.۱	۲.۸	۳.۲	۲.۵	۱.۶	۵.۷	۱۴.۶	-۱۳.۲	۱.۳	۶.۱			
۴.۶	۳.۵	۲.۹	۴.۲	۴.۹	۷.۵	۱۴.۴	-۸.۴	۳.۸	۸.۷			
۴.۰	۳.۷	۳.۳	۱.۷	۰.۲	۵.۲	۱۳.۴	-۱۳.۴	۰.۰	۴.۷			
۴.۳	۱.۵	۲.۷	۴.۷	۵.۵	۱۰.۵	۱۵.۴	-۹.۵	۹.۲	۱۴.۹			

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول.

نمودار ۳- رشد تجارت جهانی- درصد

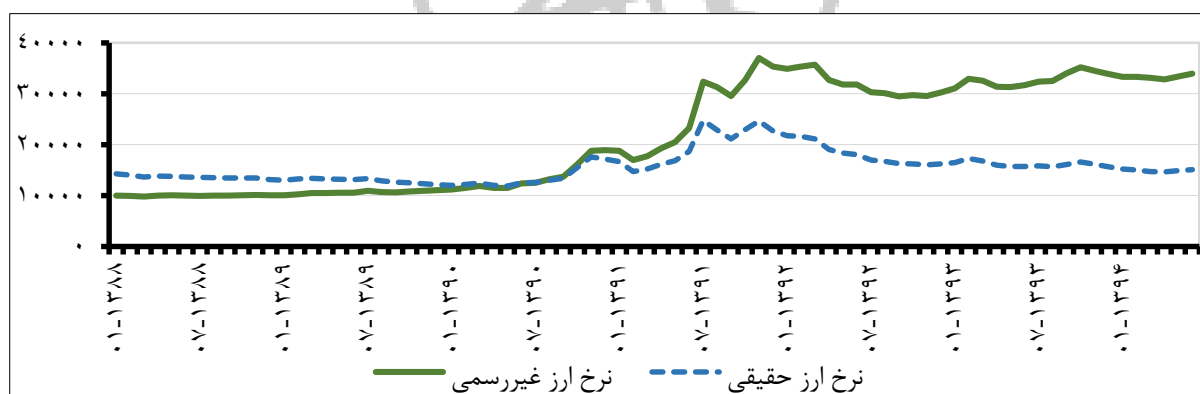
۲-۱- شرایط اقتصاد داخلی

در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴، افت شدید قیمت نفت و همچنین توافقی هسته‌ای و شکل‌گیری انتظارات ناشی از آن اصلی‌ترین عوامل ایجاد شرایطی بودند که مهم‌ترین مشخصه‌های آن را می‌توان رکود طرف تقاضا، کاهش نرخ تورم و کاهش حجم تجارت عنوان کرد.^۱ ثبات نسبی نرخ ارز نیز یکی دیگر از مشخصه‌های مهم اقتصادی این دوره بوده است.

همانگونه که نمودار ۴ نشان می‌دهد، نرخ ارز^۲ پس از تکانه سال ۱۳۹۱ در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ و شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ از ثباتی نسبی برخوردار شده است. در صورت عدم مداخله سایر عوامل، لازم بود نرخ ارز با توجه به تورم مثبت در اقتصاد داخلی و همین‌طور تورم منفی در اقتصاد جهانی، افزایش یابد.^۳ اما، این نرخ حتی متناسب با تورم داخلی نیز افزایش نیافته است و بر این اساس، شکاف بین نرخ ارز اسمی و حقیقی در این دوره نیز همانند دوره‌های قبل بیش‌تر شده است. این امر، به سهم خود، رقابت‌پذیری کالاهای داخلی را کاهش و صادرات کشور را تحت فشار قرار داده است (نمودار ۴).

خوش‌بینی ناشی از توافقی هسته‌ای و انتقال تقاضا به دوره پس از توافق، عامل موثر دیگری است که در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴، به رکود طرف تقاضا دامن زده است. این عامل سبب شده است که واردات کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای و به‌طور خاص، واردات کالاهای مصرفی با رشد منفی قابل توجه مواجه شوند. روند مثبت سفارش کالاها در این فصل و ماه‌های مهر و آبان نیز موید آن است که این عامل همچنان در کاهش واردات موثر خواهد بود.

نمودار ۴- نرخ ارز غیررسمی و نرخ ارز حقیقی - ریال

۱. ر.ک: موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، گزارش "افت تقاضا در اقتصاد".

۲. دلار به‌عنوان نماینده ارزهای مختلف در نظر گرفته شده است.

۳. بر اساس تئوری برابری قدرت خرید.

۲- تحلیل بخش صادرات

۲-۱- روند ارزش صادرات

روند صادرات کشور همانگونه که در نمودارهای ۵ و ۶ نشان داده شده است، به چند دوره مشخص قابل تفکیک است. صادرات کشور از ابتدای ۱۳۸۸ تا انتهای ۱۳۹۰ دوره‌ای با رشد نوسانی اما مثبت؛ از ابتدای ۱۳۹۱ تا نیمه اول سال ۱۳۹۲، تحت تاثیر تحریم‌های بین‌المللی، دوره‌ای با رشد منفی قابل توجه؛ از نیمه دوم سال ۱۳۹۲ تا زمستان سال ۱۳۹۳، به دلیل کاهش تحریم‌های اقتصادی، دوره‌ای با رشد فزاینده؛ و از زمستان سال ۱۳۹۳ به بعد دوره‌ای با رشد کاهنده را تجربه کرده است. رشد کاهنده دوره اخیر بیش از آنکه از عوامل داخلی تاثیر پذیرفته باشد از شرایط اقتصاد بین‌الملل ناشی شده است. ارزش صادرات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ نسبت به دوره مشابه سال قبل رشد منفی ۴ درصد را شاهد بوده است. مهم‌ترین دلایل کاهش صادرات در این دوره را می‌توان به روند کاهشی قیمت جهانی کالاهای و به طور خاص کاهش قیمت محصولات شیمیایی آلی و متانول نسبت داد که تحت تاثیر قیمت جهانی نفت کاهش یافته است (جدول ۵). علاوه بر این، کاهش تقاضای چین برای کالاهای وارداتی، خصوصا کالاهای واسطه‌ای، و ناامنی و بودجه انقباضی عراق، که به‌طور مشخص در کاهش صادرات سیمان موثر بوده است، از دلایل کاهش صادرات در این دوره هستند. کاهش نرخ حقیقی ارز نیز می‌تواند از دلایل دیگری باشد که صادرات کشور را در این دوره به سهم خود تحت تاثیر منفی قرار داده است.

نمودارهای زیر نشان می‌دهند که رشد ارزش حقیقی صادرات نیز در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ از روندی نزولی برخوردار است. ارزش حقیقی صادرات از تقسیم ارزش اسمی صادرات بر شاخص قیمت دلاری کالاهای صادراتی به‌دست آمده است. از این رو، اثر قیمت از روند ارزش اسمی صادرات حذف شده است.^۱ مقایسه روند اسمی صادرات و روند حقیقی صادرات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ بیانگر چند نکته است: ۱- شکاف بین روندهای مذکور از نیمه دوم سال ۱۳۹۳، به دلیل افت محسوس قیمت کالاهای صادراتی نفت پایه، افزایش یافته است. ۲- رشد ارزش حقیقی صادرات در این دوره اگر چه از افت کمتری نسبت به رشد ارزش اسمی صادرات برخوردار است اما در مسیری نزولی قرار گرفته است. رشد ارزش حقیقی صادرات که در طول سال ۱۳۹۳ روندی افزایشی داشته، در دی ماه این سال به ۴۲٫۹ درصد رسیده است. پس از آن، روندی نزولی در پیش گرفته، به گونه‌ای که در شهریور سال ۱۳۹۴ به ۴٫۶ درصد کاهش یافته است. این روند نزولی ناشی از کاهش تقاضای جهانی و سخت‌تر شدن فضای رقابت برای صادرات کشور است که در صورت افزایش نرخ ارز، متناسب با تورم داخلی، می‌توانست از شیب نزولی آن کاسته شود.

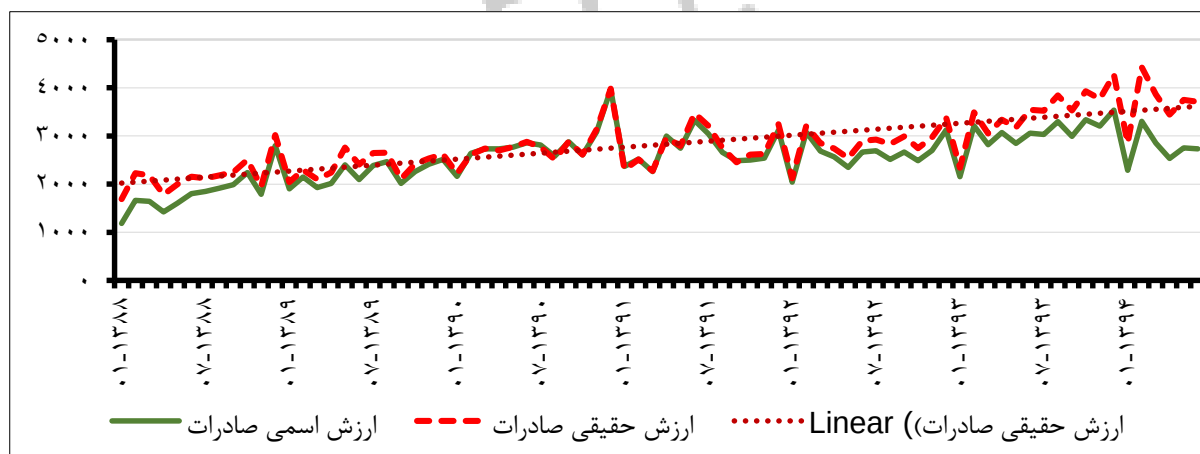
۱ - به طور ساده، وقتی اثر قیمت را از روند یک کمیت که به صورت ارزشی (قیمت ضرب در مقدار) محاسبه شده است، حذف می‌کنیم، روند حجمی آن به‌دست می‌آید که لزوماً با روندی که از مجموع مقادیر به‌دست آمده باشد، یکسان نیست.

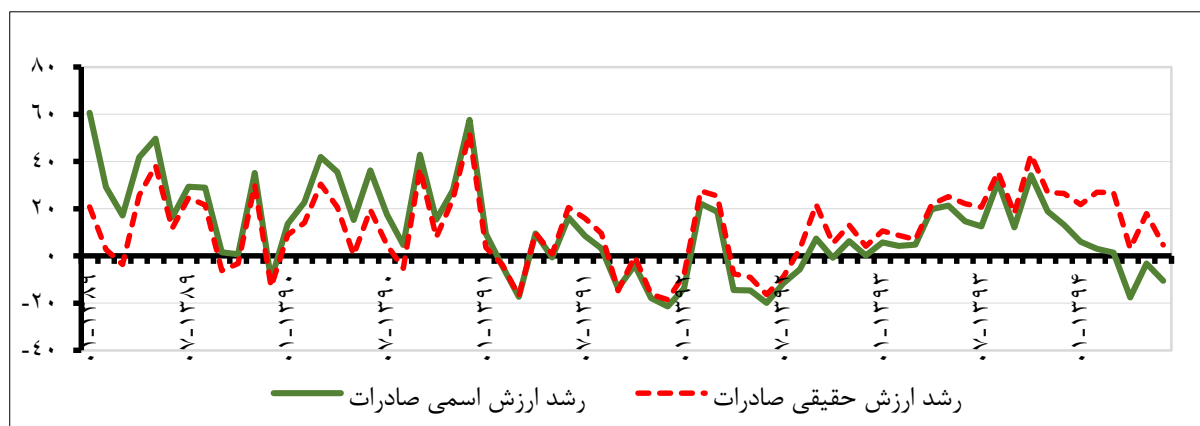
در جداول ۵ و ۶ میزان مشارکت گروه‌های کالایی مختلف (کدهای ۴ رقمی HS) در رشد صادرات شش ماهه اول و فصل دوم سال ۱۳۹۴ ارائه شده است.^۱ بر اساس جدول ۵ می‌توان گفت که در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ هیدروکربن‌های گازی و روغن‌های نفتی و همچنین محصولات نیمه تمام از آهن و یا فولاد آلیاژی بیش‌ترین تاثیر مثبت را در رشد صادرات داشته‌اند. در مقابل، سنگ آهن، محصولات پتروشیمی و سیمان دارای بیش‌ترین تاثیر منفی در رشد صادرات این دوره بوده‌اند.

شواهد پیش‌گفته در خصوص روند صادرات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ برای بخش حقیقی اقتصاد دارای چند پیامد است: ۱- رکود تقاضای داخلی وجه غالب بخش حقیقی اقتصاد در این دوره است و کاهش رشد صادرات می‌تواند عامل تشدیدکننده این رکود باشد. ۲- از میان فعالیت‌های مختلف اقتصادی، فعالیت‌های تولیدکننده محصولات کانی غیرفلزی (به‌طور خاص سیمان)، محصولات پتروشیمی و همچنین سنگ آهن تاثیر منفی بیش‌تری از روند کاهنده صادرات محصولات خود در این دوره پذیرفته‌اند.

نمودار ۵- ارزش حقیقی و اسمی صادرات- میلیون دلار

نمودار ۶- نرخ رشد ماهانه صادرات نسبت به مدت مشابه سال قبل- درصد

۱- میزان مشارکت در رشد صادرات، به این معنی است که هر گروه کالایی چند واحد درصد از رشد کل صادرات را سبب شده‌اند. به گونه‌ای که مجموع مشارکت در رشد همه گروه‌های کالایی برابر با رشد کل صادرات خواهد شد.

جدول ۵- تاثیرگذارترین کالاها در رشد صادرات شش ماهه اول ۱۳۹۴-واحد درصد

کالاهاى داراى بیش ترین تاثیر مثبت	مشارکت در رشد	کالاهاى داراى بیش ترین تاثیر منفی	مشارکت در رشد
سایر گازهای نفتی و هیدروکربن های گازی	۲.۳۲	اکل بدون دور و هالوزنه خود - و یا مشتقات نیتروس	-۲.۵۱
روغن های نفتی و غیره	۱.۸۵	سنگ آهن و کنسانتره، شامل پیریت آهن بوداده	-۲.۲۲
محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد آلیاژی غیر	۱.۵۲	پلیمرها از اتیلن در اشکال اولیه	-۱.۰۷
گوسفند و بز زنده	۰.۶۵	سیمان پرتلند، سیمان آلوم، سیمان پرسولفات، و غیره	-۰.۹۸
محصولات تخت نورد شده، از آهن و فولاد / غیر آلیاژی، عرض < ۶۰۰ میلی متر نورد گرم	۰.۵۱	مس و آلیاژهای مس تصفیه شده، به صورت کار نشده	-۰.۶۳
مواد معدنی و یا کودهای شیمیایی، نیتروژنی	۰.۴۲	وازلین / موم روغن پارافین واکس - و دیگر مواد معدنی، و غیره	-۰.۶۲
حلال های آلی کامپوزیت و رقیق کننده، رنگ و یا پوشش پاک	۰.۳۸	آجیل دیگر، تازه یا خشک	-۰.۶۲
پلیمرها پلی پروپیلن و یا از دیگر الفین در اشکال اولیه	۰.۳۲	آهن، فولاد غیر آلیاژی در شمش / دیگر شکل اولیه (مخلوط از سر ۷۲.۰۳)	-۰.۴۹
استرها - پراکسید کتون و هالوزنه خود ... مشتقات	۰.۲۸	خریزه و پاپای تازه	-۰.۳۶
قطعات منفصله خودروهای سواری	۰.۲۸	لوله و پروفیل توخالی، از آهن یا فولاد	-۰.۳۵
جمع کل	۸.۵۲	جمع کل	-۹.۸۵

جدول ۶- تاثیرگذارترین کالاها در رشد صادرات فصل دوم ۱۳۹۴-واحد درصد

کالاهاى داراى بیش ترین تاثیر مثبت	مشارکت در رشد	کالاهاى داراى بیش ترین تاثیر منفی	مشارکت در رشد
روغن های نفتی و غیره	۱.۵۸	پلیمرها از اتیلن در اشکال اولیه	-۲.۹۲
سایر گازهای نفتی و هیدروکربن های گازی	۱.۵۰	اکل بدون دور و هالوزنه خود - و یا مشتقات نیتروس	-۲.۶۲
محصولات تخت نورد شده، از آهن و فولاد / غیر آلیاژی، عرض < ۶۰۰ میلی متر نورد گرم	۱.۴۵	سنگ آهن و کنسانتره، شامل پیریت آهن بوداده	-۱.۸۱
محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد آلیاژی غیر	۱.۲۳	سیمان پرتلند، سیمان آلوم، سیمان پرسولفات، و غیره	-۱.۳۱
گوسفند و بز زنده	۰.۵۶	هیدروکربن حلقوی	-۱.۰۲
آلومینیوم به صورت کار نشده	۰.۳۷	مس و آلیاژهای مس تصفیه شده، به صورت کار نشده	-۰.۸۲
حلال های آلی کامپوزیت و رقیق کننده، رنگ و یا پوشش پاک	۰.۳۱	آهن، فولاد غیر آلیاژی در شمش / دیگر شکل اولیه (مخلوط از سر ۷۲.۰۳)	-۰.۷۲
پلیمرها پلی پروپیلن و یا از دیگر الفین در اشکال اولیه	۰.۲۸	وازلین / موم روغن پارافین واکس - و دیگر مواد معدنی، و غیره	-۰.۵۵
پلیمرها از کلرید وینیل و الفین هالوزنه در اشکال اولیه	۰.۲۸	اکلیل بنزن مخلوط	-۰.۴۶
کک، قیر و دیگر باقی مانده از روغن های نفتی	۰.۲۶	مواد معدنی و یا کودهای شیمیایی، نیتروژنی	-۰.۳۵
جمع کل	۷.۸۲	جمع کل	-۱۲.۵۸

۲-۲- شاخص قیمت دلاری صادرات

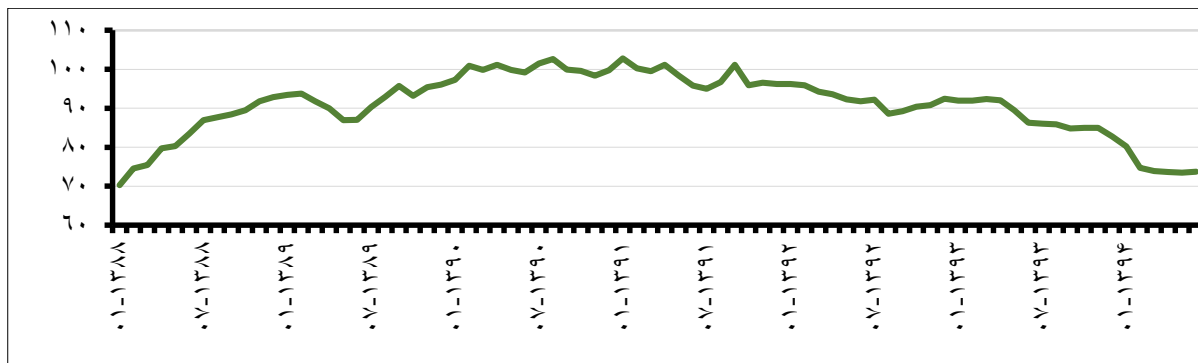
نمودارهای ۷ و ۸ به ترتیب شاخص قیمت دلاری صادرات^۱ و رشد این شاخص را از ابتدای سال ۱۳۸۸ تا شش ماهه اول ۱۳۹۴ نشان می‌دهند. این شاخص از ابتدای سال ۱۳۸۸ تا نیمه اول سال ۱۳۹۱ دارای روندی افزایشی و از نیمه دوم سال ۱۳۹۱ تا شهریور ماه سال ۱۳۹۴ به‌طور کلی دارای روندی کاهشی است. بررسی روند این شاخص بیانگر دو نکته اساسی است. اول اینکه، نوسان‌های این شاخص در دوره مورد بررسی قابل توجه است و بنابر این می‌تواند توضیح‌دهنده بخش مهمی از نوسان‌های روند ارزش اسمی صادرات باشد. به عنوان مثال، رشد منفی قابل توجه این شاخص در فصل اول و دوم سال ۱۳۹۴ توضیح‌دهنده بخش مهمی از کاهش ارزش اسمی صادرات در این دوره است. دوم اینکه، شاخص قیمت دلاری صادرات همانگونه که نمودار ۹ نشان می‌دهد دارای هم‌رفتاری قابل توجهی با قیمت جهانی نفت خام است. دلیل این هم‌رفتاری آن است که بخش مهمی از صادرات کشور را کالاهای نفت‌پایه تشکیل می‌دهند، بنابراین کاهش/افزایش قیمت نفت خام سبب کاهش/افزایش جهانی این کالاها و در نهایت کاهش/افزایش شاخص قیمت دلاری صادرات می‌شود. در این چارچوب، با توجه به پیش‌بینی‌های موجود از روند کاهشی

۱ - شاخص قیمت دلاری صادرات بر اساس روش زنجیره‌ای، به صورت ماهانه و با سال پایه ۱۳۹۰ توسط موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی محاسبه شده است.

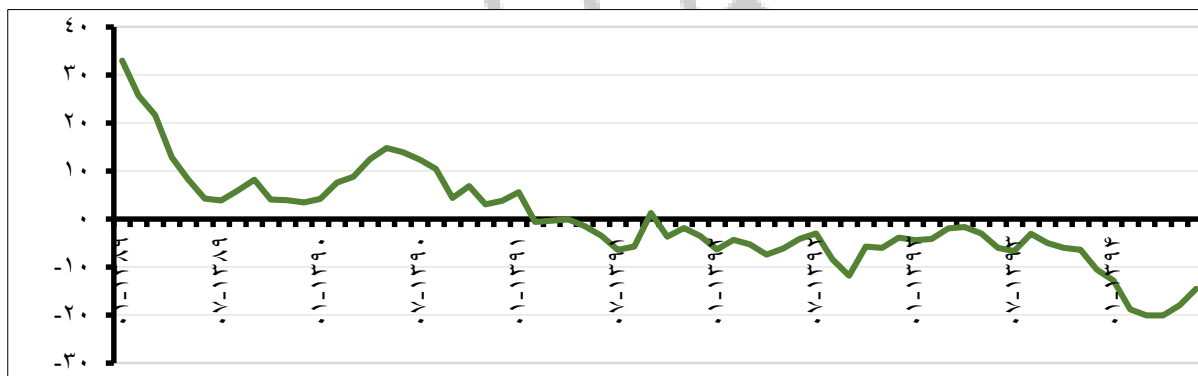

قیمت نفت خام^۱، می‌توان انتظار داشت که شاخص قیمت دلاری کالاهای صادراتی کشور در فصل‌های آتی نیز با رشد منفی مواجه شود. در این صورت، ارزش اسمی صادرات کشور، از ناحیه کاهش قیمت، تحت تاثیر منفی قرار خواهد گرفت.

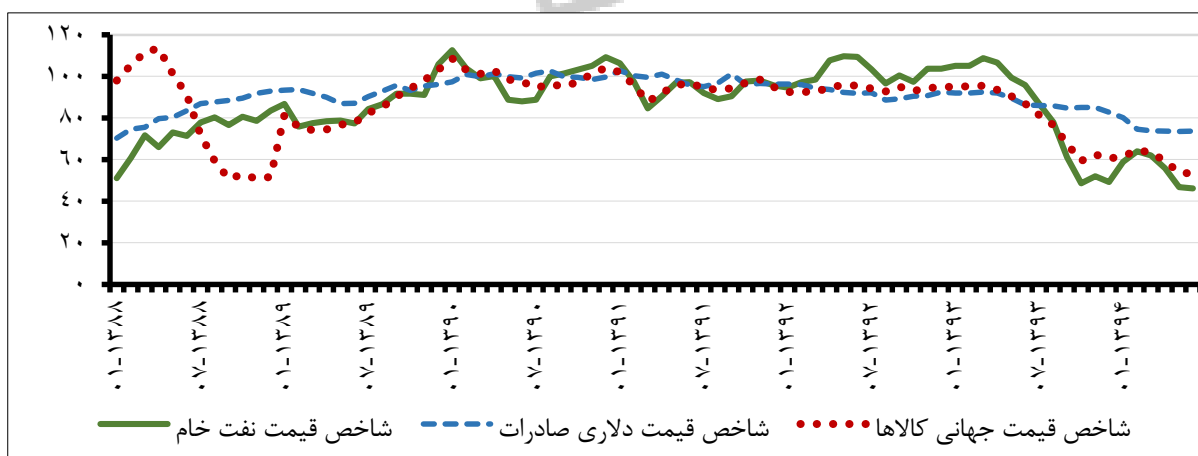
نمودار ۷- شاخص ماهانه قیمت دلاری صادرات (۱۳۹۰=۱۰۰)

نمودار ۸- رشد نقطه به نقطه شاخص قیمت دلاری صادرات- درصد

نمودار ۹- شاخص قیمت دلاری صادرات، شاخص قیمت نفت خام و شاخص قیمت جهانی کل کالاها (۱۳۹۰=۱۰۰)

۱ - موسسه عالی آموزش و پژوهش در مدیریت و برنامه‌ریزی، گزارش "اخبار و تحلیل‌های بین‌المللی از روند تغییرات قیمت نفت خام".

۲-۳- صادرات بر اساس طبقه‌بندی کالایی

در این بخش ارزش صادرات غیرنفتی کشور در چهار گروه اصلی کالاهای صنعتی؛ کالاهای سنتی و کشاورزی؛ کلوخه‌های کانی فلزی و همچنین کالاهای طبقه‌بندی نشده، مورد بررسی اجمالی قرار گرفته‌اند. جدول ۷ و نمودارهای ۱۰ و ۱۱ نشان می‌دهند که ارزش صادرات همه گروه‌های کالایی مذکور در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل با رشد منفی مواجه شده است. دلیل اصلی این کاهش در کالاهای صنعتی و کالاهای طبقه‌بندی نشده، کاهش قیمت؛ در گروه کلوخه‌های کانی فلزی، کاهش قیمت و مقدار؛ و در گروه کشاورزی، کاهش مقدار صادرات است. این کاهش قیمت‌ها همانگونه که نمودار ۱۳ نشان می‌دهد، به‌طور کلی تحت تأثیر روند کاهشی قیمت‌های جهانی اتفاق افتاده است.

با توجه به سهم غالب کالاهای صنعتی در صادرات کشور، صادرات زیرگروه‌های آن در جدول ۸ ارائه شده است. این جدول نیز تاییدکننده این نکته است که کاهش قیمت‌ها عامل اصلی کاهش ارزش صادرات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل در تمام زیر گروه‌های کالاهای صنعتی است.

جدول ۷- صادرات چهار گروه اصلی کالایی در شش ماهه ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴

درصد تغییرات	شش ماهه سال ۱۳۹۴						شش ماهه سال ۱۳۹۳					
	ارزش	وزن	سهم ارزشی	قیمت هر تن	ارزش	وزن (هزار تن)	ارزش	وزن (هزار تن)	سهم ارزشی	قیمت هر تن	ارزش	وزن (هزار تن)
	(میلیون دلار)	(تن)	(درصد)	(دلار)	(میلیون دلار)	(هزار تن)	(میلیون دلار)	(تن)	(درصد)	(دلار)	(میلیون دلار)	(تن)
کالاهای سنتی و کشاورزی	۲۴۰۱	۲۳۹۵	۱۰۰۳	۱۴۰	۲۲۲۵	۲۱۰۷	۲۲۲۵	۲۱۰۷	۱۴۰	۱۰۰۳	۲۲۲۵	۲۱۰۷
کلوخه‌های کانی فلزی	۶۸۱	۱۰۳۸۷	۶۶	۴۰	۳۰۰	۶۲۲۵	۳۰۰	۶۲۲۵	۴۰	۶۶	۱۰۳۸۷	۶۸۱
کالاهای صنعتی	۱۴۰۵۹	۲۸۰۸۱	۵۰۱	۸۲۰	۱۳۹۳۴	۲۹۵۸۹	۱۳۹۳۴	۲۹۵۸۹	۸۲۰	۵۰۱	۲۸۰۸۱	۱۴۰۵۹
کالاهای طبقه بندی نشده	۱۲	۱	۱۶۶۶۸	۰۰۱	۹	۱	۹	۱	۰۰۱	۱۶۶۶۸	۱	۱۲
جمع کل	۱۷۱۵۳	۴۰۸۶۴	۴۲۰	۱۰۰۰	۱۶۴۶۸	۳۷۹۲۱	۱۶۴۶۸	۳۷۹۲۱	۱۰۰۰	۴۲۰	۴۰۸۶۴	۱۷۱۵۳

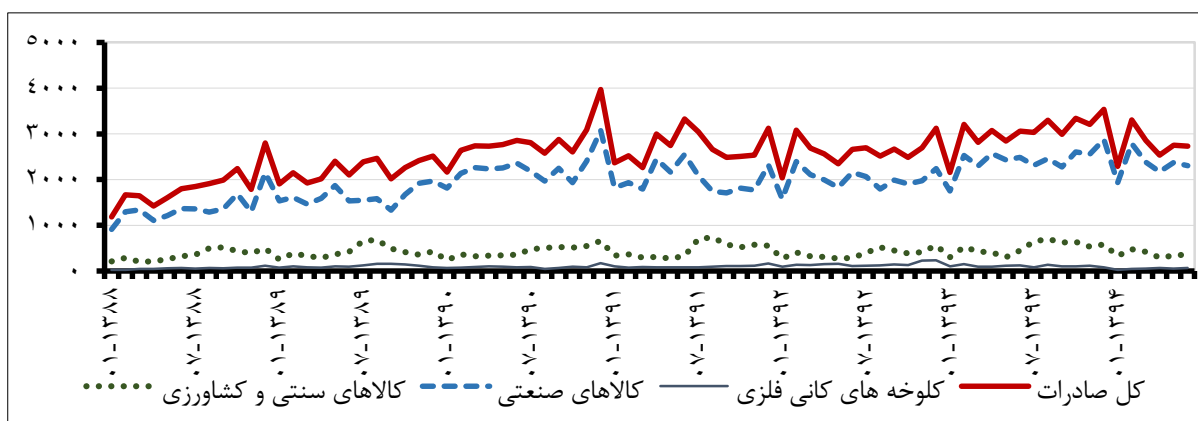
جدول ۸- صادرات زیر گروه‌های کالایی صنعت در شش ماهه ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴

درصد تغییرات	شش ماهه سال ۱۳۹۴						شش ماهه سال ۱۳۹۳					
	ارزش	وزن	سهم ارزشی	قیمت هر تن	ارزش	وزن (هزار تن)	ارزش	وزن (هزار تن)	سهم ارزشی	قیمت هر تن	ارزش	وزن (هزار تن)
	(میلیون دلار)	(تن)	(درصد)	(دلار)	(میلیون دلار)	(هزار تن)	(میلیون دلار)	(تن)	(درصد)	(دلار)	(میلیون دلار)	(تن)
فراورده‌های حاصل از نفت و گاز	۳۵۰۳	۴۴۲۴	۷۹۲	۲۴۰	۴۱۸۹	۶۹۴۷	۴۱۸۹	۶۹۴۷	۲۴۰	۷۹۲	۴۴۲۴	۳۵۰۳
مواد شیمیایی (آلی و غیر آلی)	۲۵۸۶	۴۲۷۱	۶۰۵	۱۸۰	۲۱۴۹	۴۷۴۴	۲۱۴۹	۴۷۴۴	۱۸۰	۶۰۵	۴۲۷۱	۲۵۸۶
فلزات و مصنوعات آنها	۱۷۳۳	۱۹۶۶	۸۸۲	۱۲۰	۱۶۳۶	۲۲۶۶	۱۶۳۶	۲۲۶۶	۱۲۰	۸۸۲	۱۹۶۶	۱۷۳۳
مواد پلاستیکی	۲۴۲۰	۱۴۲۳	۱۷۰۱	۱۷۰	۲۲۹۹	۱۶۴۲	۲۲۹۹	۱۶۴۲	۱۷۰	۱۷۰۱	۱۴۲۳	۲۴۲۰
سیمان	۴۹۴	۹۳۵۴	۵۳	۳۵	۳۲۵	۶۷۹۰	۳۲۵	۶۷۹۰	۳۵	۵۳	۹۳۵۴	۴۹۴
سایر کالاهای صنعتی	۳۳۲۴	۶۶۴۴	۵۰۰	۲۳۶	۳۳۳۵	۷۱۹۹	۳۳۳۵	۷۱۹۹	۲۳۶	۵۰۰	۶۶۴۴	۳۳۲۴
جمع کل	۱۴۰۵۹	۲۸۰۸۱	۵۰۱	۱۰۰۰	۱۳۹۳۴	۲۹۵۸۹	۱۳۹۳۴	۲۹۵۸۹	۱۰۰۰	۵۰۱	۲۸۰۸۱	۱۴۰۵۹

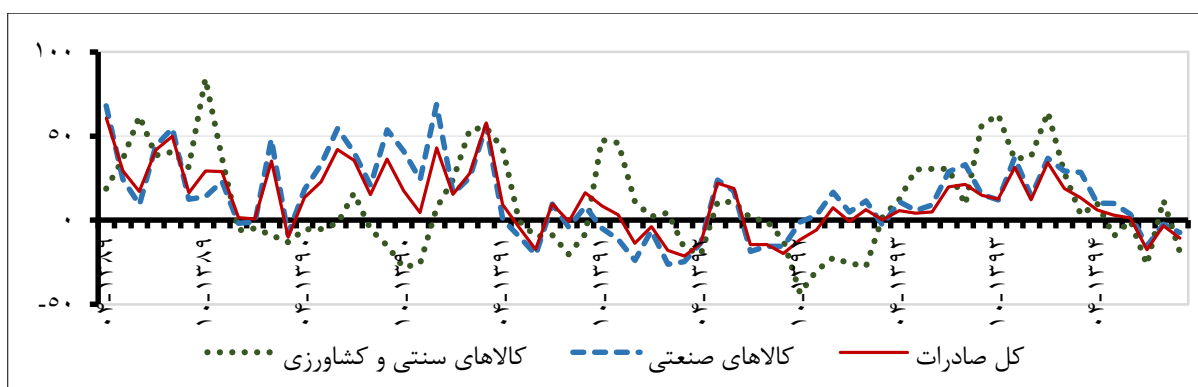
۱- این طبقه‌بندی به صورت قراردادی از سال‌های گذشته توسط بانک مرکزی ج.ا.ا صورت گرفته است.

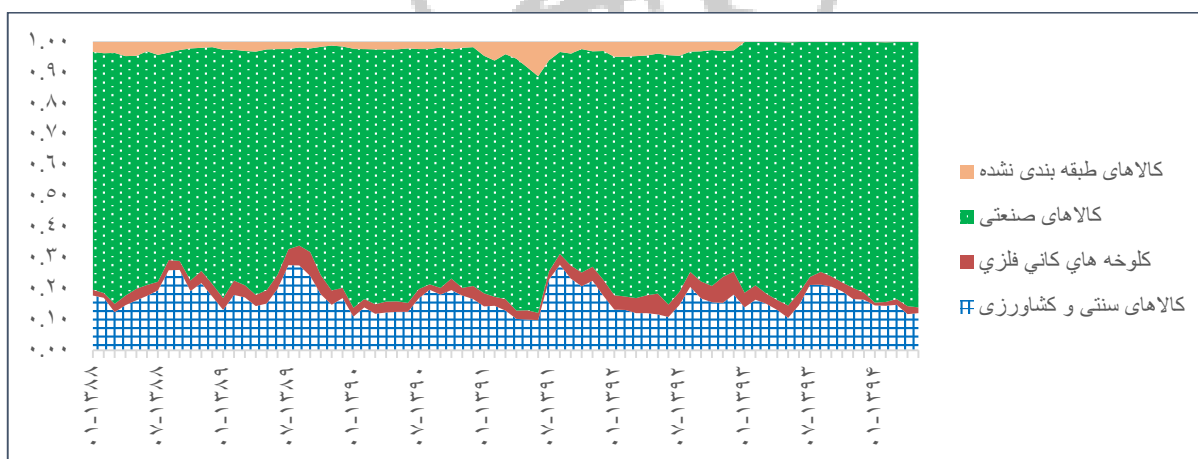
نمودار ۱۰- ارزش صادرات گروه های مختلف کالایی- میلیون دلار

نمودار ۱۱- نرخ رشد ماهانه گروه های کالایی صادراتی- درصد

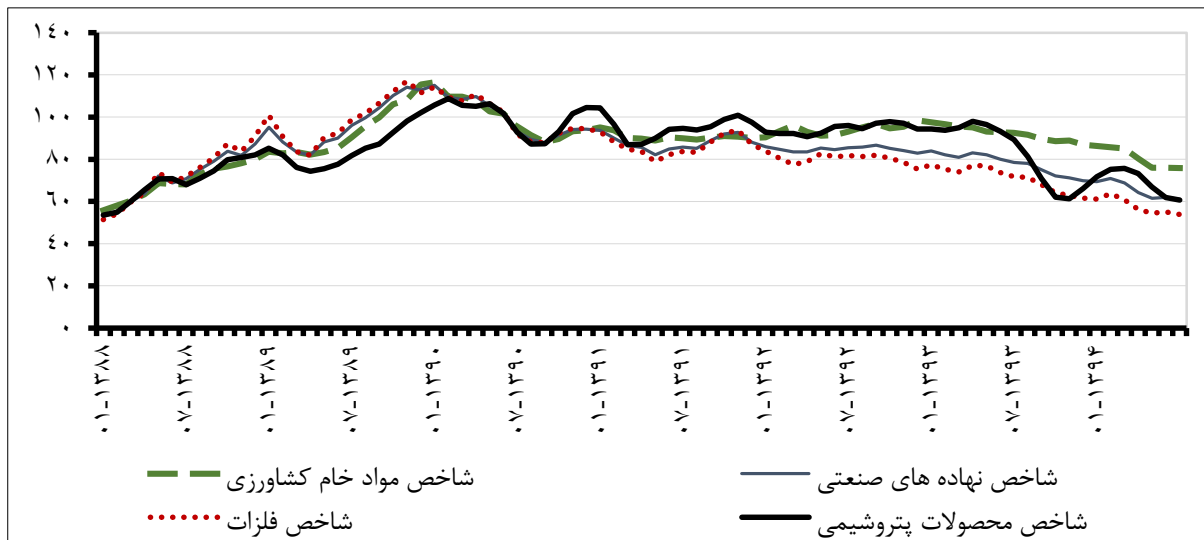

نمودار ۱۲- سهم کالاهای صادراتی

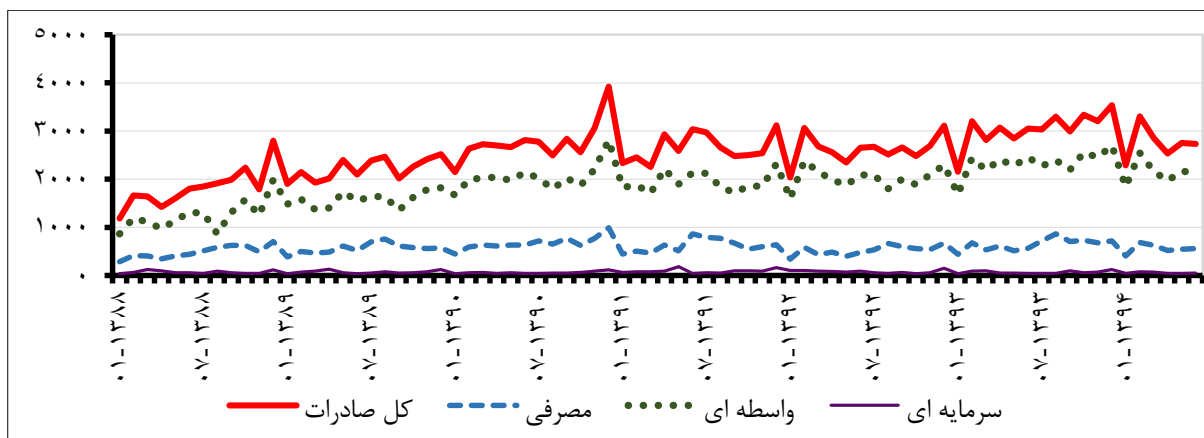
نمودار ۱۳- شاخص قیمت جهانی کالا های منتخب (۱۳۹۰=۱۰۰)

۲-۴- تفکیک صادرات بر اساس نوع کاربرد

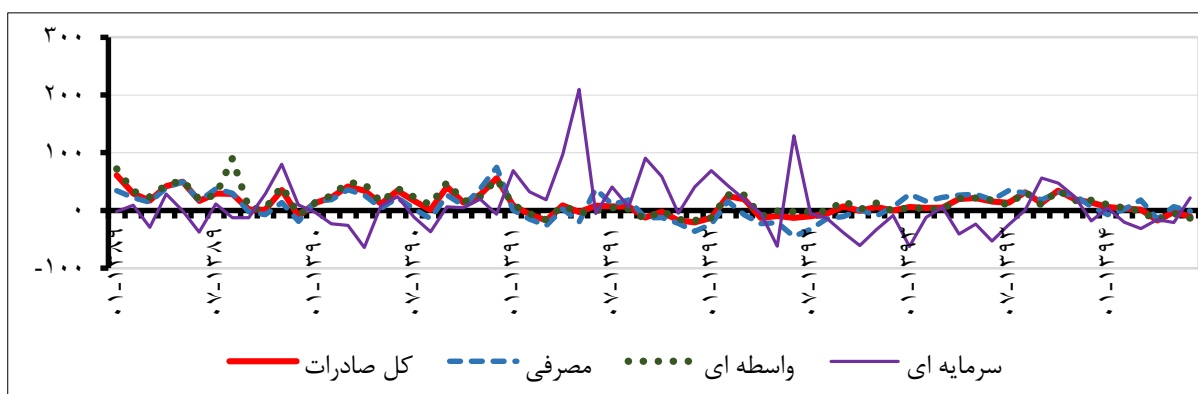
از دیدگاه نوع کاربرد، کالاها را می‌توان به سه گروه کالاهای مصرفی، سرمایه‌ای و واسطه‌ای طبقه‌بندی کرد. همانگونه که نمودارهای ۱۴ و ۱۵ نشان می‌دهند، در فصل دوم سال ۱۳۹۴ صادرات کالاهای واسطه‌ای، تحت تاثیر کاهش تقاضای جهانی برای این نوع کالاها، رشد منفی قابل توجهی را شاهد بوده است که با توجه به سهم عمده آن در ترکیب صادرات، روند کل صادرات را نیز تحت تاثیر خود قرار داده است. نمودار ۱۶ بیانگر آن است که کالاهای واسطه‌ای و کالاهای مصرفی، به صورت پایدار، سهم غالب را در ترکیب کالاهای صادراتی کشور تشکیل می‌دهند.

نمودار ۱۴- ارزش کالاهای صادراتی به تفکیک نوع مصرف- میلیون دلار

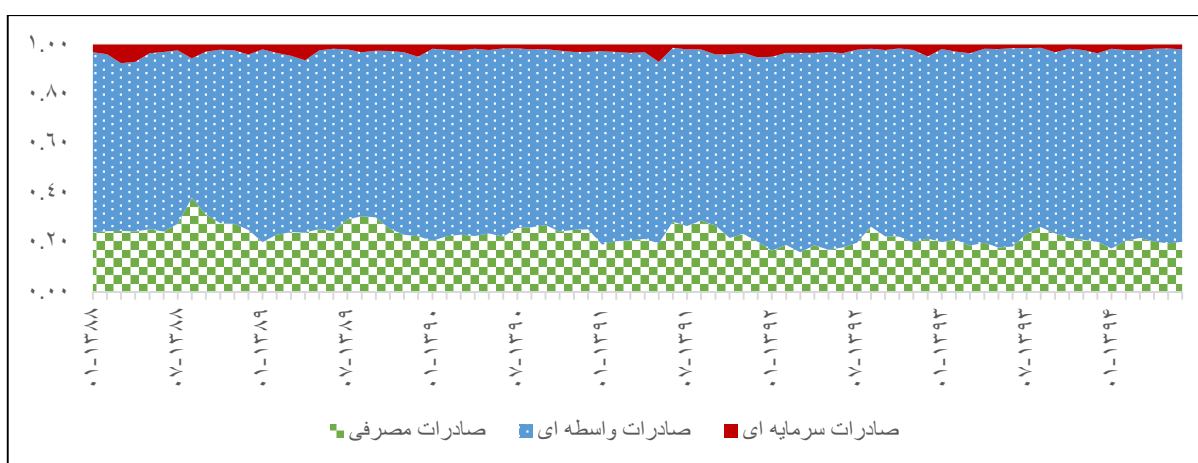

نمودار ۱۵- نرخ رشد ماهانه ارزش کالاهای صادراتی به تفکیک نوع مصرف- درصد

نمودار ۱۶- سهم کالاهای صادراتی به تفکیک نوع مصرف

۲-۵- تفکیک صادرات براساس سطح تکنولوژی

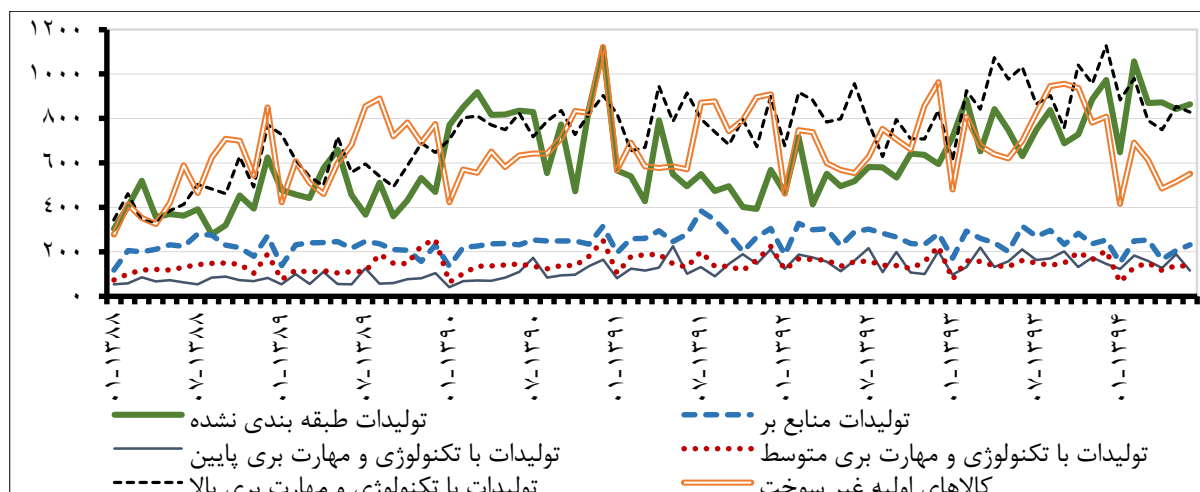
بر اساس اینکه در تولید هر کالا به طور معمول چه سطحی از تکنولوژی مورد استفاده قرار می‌گیرد، می‌توان کالاهای مختلف را طبقه‌بندی کرد. برای این منظور، در یک طبقه‌بندی قراردادی، آنکتاد^۱ کالاها را در بر اساس سطح تکنولوژی به ۷ گروه (۱) کالاهای اولیه غیرسوخت، (۲) تولیدات منابع بر، (۳) تولیدات با تکنولوژی و مهارت‌بری پایین، (۴) تولیدات با تکنولوژی و مهارت‌بری متوسط، (۵) تولیدات با تکنولوژی و مهارت‌بری بالا، (۶) سوخت‌های معدنی و (۷) تولیدات طبقه‌بندی نشده، تقسیم‌بندی نموده و هر یک از کدهای ۶ رقمی HS را به یکی از این گروه‌ها منتسب کرده است. در چارچوب این طبقه‌بندی کالاهای صادراتی کشور به گروه‌های ۷ گانه مذکور طبقه‌بندی شده و روند صادرات و سهم هر یک از آنها در ترکیب کالاهای صادراتی کشور در نمودارهای زیر ارائه

^۱ -UNCTAD

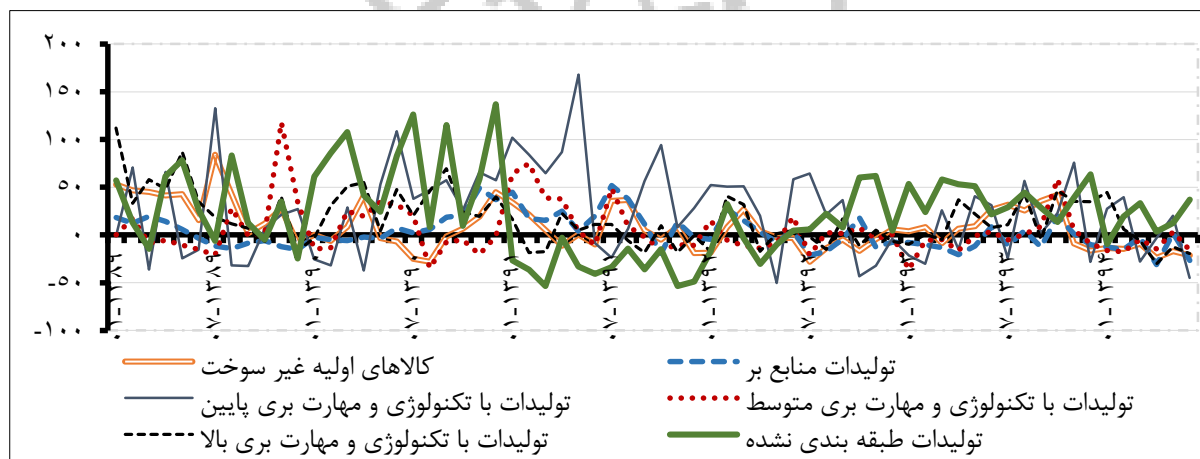

شده است. همانگونه که نمودار ۱۷ نشان می‌دهد^۱ تولیدات با تکنولوژی و مهارت‌بری بالا، کالاهای اولیه غیرسوخت و کالاهای طبقه‌بندی نشده بیش‌ترین سهم را از کل صادرات به خود اختصاص داده‌اند.^۲ به نظر می‌رسد که سهم صادرات کالاهای با تکنولوژی و مهارت‌بری بالا در طی دوره مورد بررسی به‌تدریج از سهم کالاهای غیر سوختی پیشی گرفته است. با این وجود، رشد صادرات کالاهای با مهارت‌بری بالا در فصل اول و خصوصاً فصل دوم سال ۱۳۹۴ به طور قابل ملاحظه کاهش یافته است.

نمودار ۱۷- ارزش دلاری صادرات کالاها بر اساس طبقه‌بندی تکنولوژی- میلیون دلار

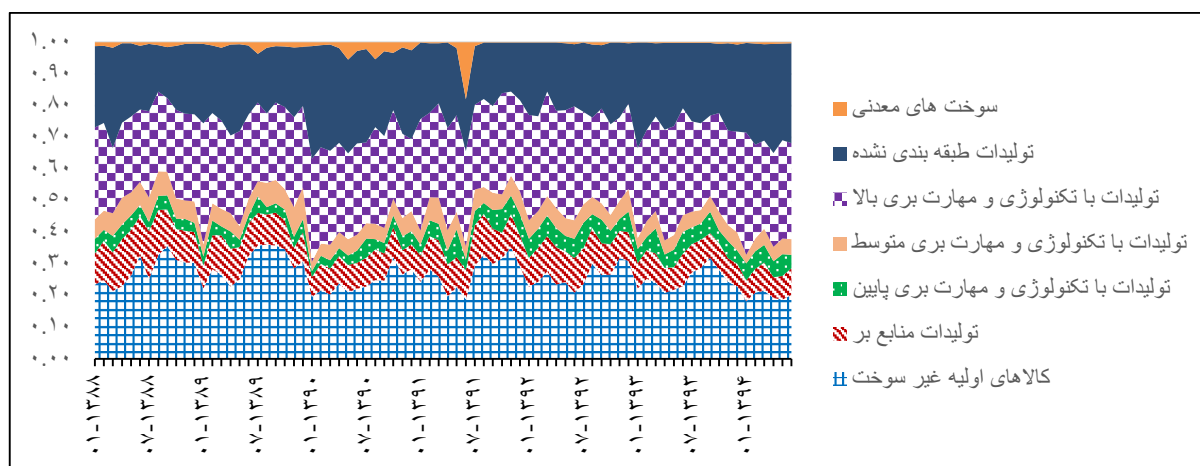
نمودار ۱۸- نرخ رشد صادرات کالاها بر اساس طبقه‌بندی تکنولوژی- درصد

- ۱- با توجه به اینکه سوخت‌های معدنی سهم کمی از کل صادرات را دارند، از نمودارها حذف شده‌اند.
- ۲- بر خلاف تصور معمول، در این طبقه‌بندی، سهم کالاهای با تکنولوژی و مهارت‌بری بالا از صادرات کشور قابل توجه است. دلیل این امر آن است که کالاهای پتروشیمی از قبیل پلی اتیلن، متانول و اوره، که در صادرات کشور سهمی اساسی دارند، در این طبقه جای می‌گیرند.

نمودار ۱۹- سهم کالاها از ارزش صادرات بر اساس طبقه بندی تکنولوژی

۲-۶- تفکیک صادرات بر اساس شرکای تجاری

در نمودارهای ۲۰ و ۲۱ سهم ده کشور اول از صادرات ایران برای سال‌های ۱۳۸۸ تا شش ماهه اول ۱۳۹۴ نشان داده شده است. بر اساس این نمودارها می‌توان به چند نکته قابل توجه اشاره کرد: (۱) در دوره مورد بررسی چهار کشور چین، عراق، امارات متحده عربی و هند، حدود ۶۵ درصد از صادرات کشور را به خود اختصاص داده‌اند که بیانگر وضعیت نامناسب کشور از نظر شاخص تنوع^۱ و آسیب‌پذیری اقتصاد کشور از این منظر است.^۲ (۲) به نظر می‌رسد که تحریم‌های اقتصادی، مهم‌ترین عامل تغییر دهنده سهم شرکای صادراتی کشور در دوره مورد بررسی است. کاهش نسبی سهم امارات متحده عربی در سال ۱۳۹۲ و افزایش محسوس سهم چین در این سال نسبت به سال ۱۳۹۱ را می‌توان به تشدید تحریم‌های اقتصادی و افزایش قابل توجه سهم امارات و بخشی از کاهش سهم چین در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳ را می‌توان به کاهش این تحریم‌ها نسبت داد.^۳ (۳) روند کاهشی قیمت نفت خام می‌تواند رشد اقتصادی و به‌طور خاص بودجه عمرانی کشور عراق را در ماه‌های آینده با کاهش مواجه کند، این مسئله با توجه به سهم قابل توجه عراق در ترکیب کشورهای مقصد صادرات، تاثیر منفی بر روند صادرات کشور خواهد داشت. (۴) رشد اقتصادی چین و تقاضای این کشور برای کالاهای واسطه‌ای در حال کاهش است و می‌تواند به عنوان عاملی کاهنده صادرات کشور را تحت تاثیر قرار دهد. (۵) کاهش قیمت نفت خام و محصولات مرتبط با آن، قدرت خرید مصرف‌کنندگان

۱ - شاخص تنوع نشان می‌دهد که ساختار صادرات و یا واردات کالا در یک کشور و یا گروهی از کشورها به چه میزان متفاوت از الگوهای جهان است.

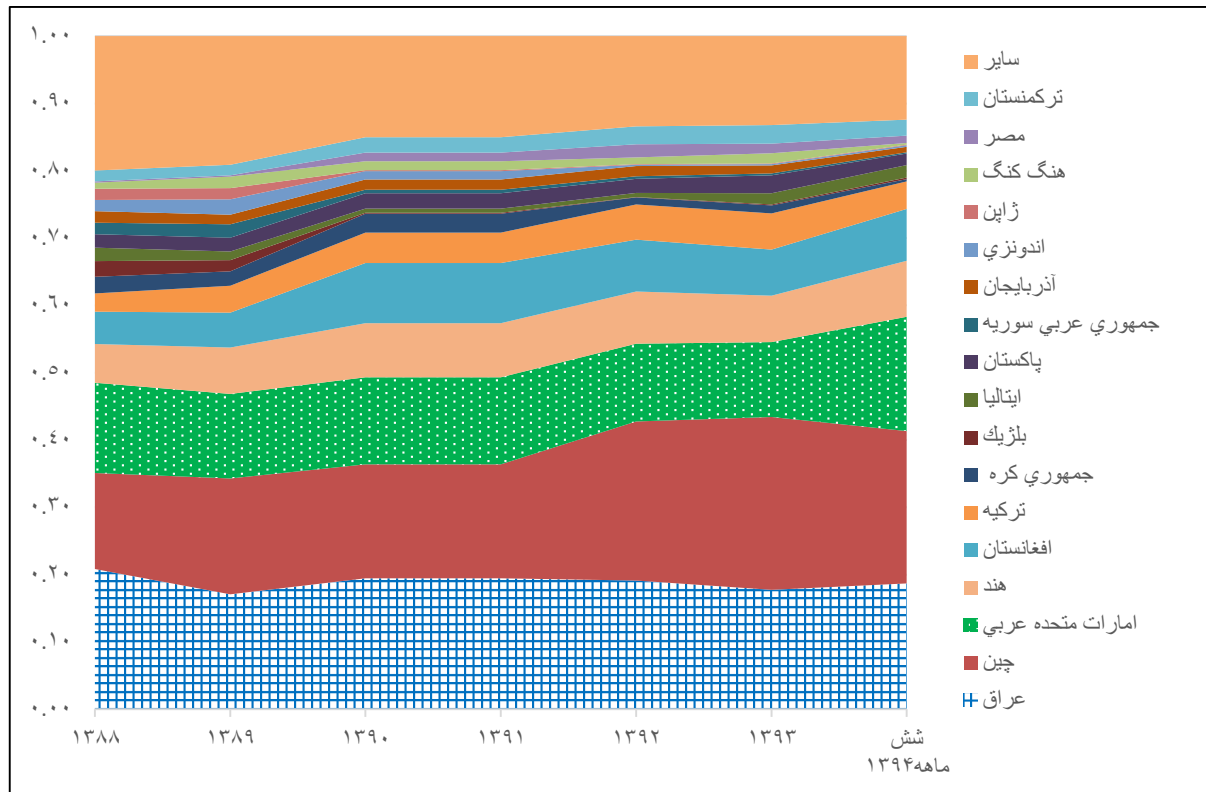
۲ - موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، گزارش "اندازه‌گیری و تحلیل شاخص‌های اقتصاد مقاومتی، فصل اول ۱۳۹۴".

۳ - بخش دیگری از کاهش سهم چین در صادرات کشور در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ به دلیل کاهش تقاضای این کشور برای کالاهای واسطه‌ای اتفاق افتاده است.

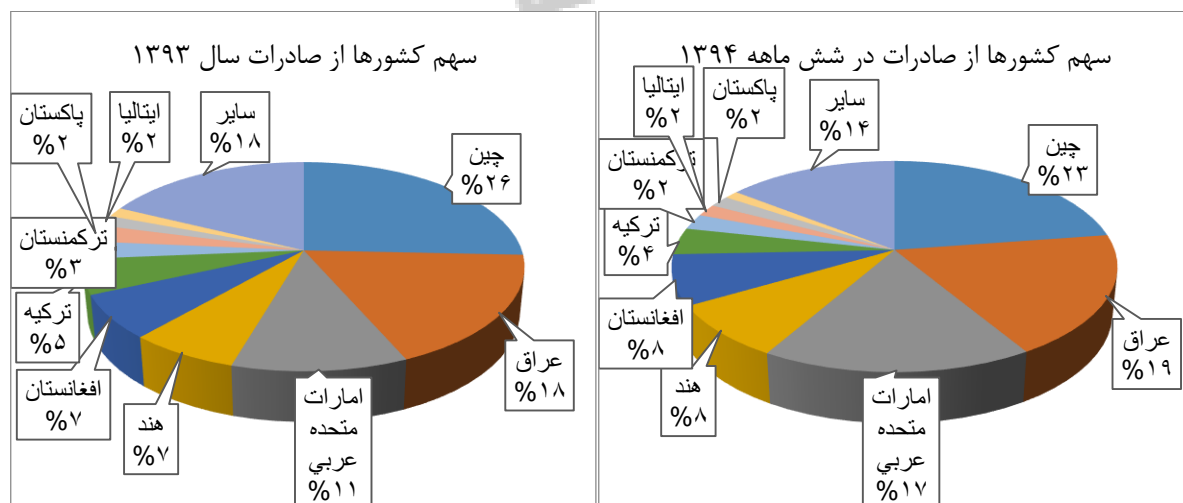

را در اروپا و به‌ویژه در آمریکا افزایش داده است. افزایش قدرت خرید، تقاضا برای کالاهای لوکس را افزایش خواهد داد و این امر در کنار رفع محدودیت‌های تجاری می‌تواند در آینده صادرات ایران به این کشورها را خصوصا در زمینه کالاهایی از قبیل صنایع دستی و فرش افزایش و الگوی تجاری کشور را به سهم خود تغییر دهد.

نمودار ۲۰- سهم کشورها از صادرات

نمودار ۲۱- سهم کشورها از صادرات در سال ۱۳۹۳ و شش ماهه سال ۱۳۹۴- درصد

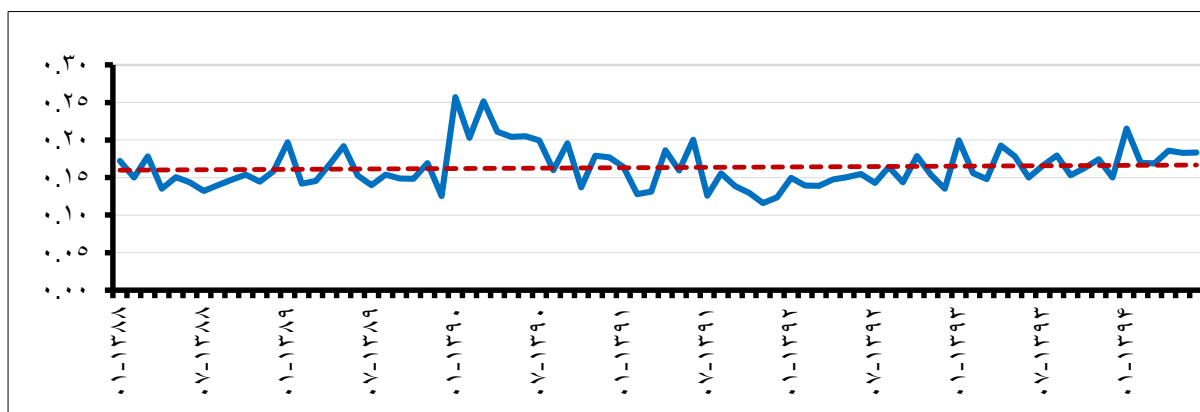

۷-۲- شاخص تمرکز صادرات

شاخص تمرکز صادرات نشان‌دهنده این است که سهم کالاهای صادراتی در سبد صادراتی کشور روی کالاهای خاصی متمرکز است یا به صورت یکسان در بین کالاهای مختلف توزیع شده است. شاخص هرفیندال-هیرشمن، که مورد توصیه آنکتاب است، یکی از شاخص‌های شناخته‌شده برای تعیین میزان تمرکز صادرات یا واردات است. نتیجه محاسبه این شاخص کمیتی بین ۰ و ۱ است، که نزدیکی آن به عدد ۱ به معنای تمرکز بالای صادرات یا واردات روی کالاهایی خاص است و نزدیکی آن به ۰ به معنای سهم یکسان کالاها در سبد صادرات یا واردات است. نمودار ۲۲ روند شاخص تمرکز صادرات کالاهای گمرکی را، که بر اساس کدهای چهار رقمی HS محاسبه شده است، نشان می‌دهد. روند کلی این شاخص در دوره مورد بررسی صعودی است و این به معنای تمرکز بیش‌تر صادرات بر کالاهایی محدودتر است که به نوع خود بیانگر افزایش آسیب‌پذیری اقتصاد از این نظر است. در مقایسه با سایر کشورها، اگر صادرات کشور را تنها به صادرات کالاهای گمرکی محدود کنیم، شاخص تمرکز صادرات ایران در میانه ۱۴۰ کشوری قرار می‌گیرد، که شاخص آنها توسط آنکتاب محاسبه شده است، و اگر صادرات نفتی را به سبد صادراتی کشور اضافه کنیم، موقعیت ایران در میان ۱۰ کشور انتهایی قرار خواهد گرفت.^۱ در تحلیل این شاخص باید توجه داشت که علاوه بر مقادیر صادرات کالاها، قیمت نسبی آنها نیز از عوامل مهم تعیین‌کننده نوسان‌های این شاخص است. بنابراین، با توجه به سهم قابل توجه صادرات نفت‌پایه در سبد صادراتی کشور، با کاهش / افزایش قیمت نفت، شاخص تمرکز صادرات کاهش / افزایش می‌یابد. روند شاخص تمرکز صادرات در نمودار ۲۲ بیانگر آن است که این شاخص به دلیل افزایش قیمت نفت در سال ۱۳۹۰ و افزایش سهم کالاهای پتروشیمی در سبد صادراتی کشور افزایش یافته و فراتر از روند بلندمدت آن قرار گرفته است. در سال ۱۳۹۱ و نیمه اول سال ۱۳۹۲ به دلیل تحریم‌های اقتصادی و محدودیت صادرات اقلام مهم صادراتی، این شاخص کاهش یافته است. از نیمه دوم سال ۱۳۹۲ تا شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ شاخص مذکور به روند بلندمدت خود نزدیک شده است.

نمودار ۲۲ - شاخص تمرکز صادرات

۱ - موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، گزارش "اندازه‌گیری و تحلیل شاخص‌های اقتصاد مقاومتی، فصل اول ۱۳۹۴".

۳- تحلیل بخش واردات

۳-۱- روند ارزش واردات

همان گونه که نمودارهای ۲۳ و ۲۴ نشان می‌دهند، ارزش واردات به دلیل شرایط تحریم از ابتدای سال ۱۳۹۱ تا نیمه اول سال ۱۳۹۲، در مقایسه با روند بلندمدت آن، به طور محسوس کاهش یافته است. با پیشرفت مذاکرات هسته‌ای و کاهش محدودیت‌های ناشی از تحریم و همچنین در پاسخ به تقاضای انباشته، ارزش واردات از نیمه دوم سال ۱۳۹۲ با روندی صعودی مواجه شده است. از نیمه دوم سال ۱۳۹۳ و با افت قیمت نفت روند واردات سیری نزولی در پیش گرفته است، به گونه‌ای که ارزش اسمی واردات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد منفی ۲۰,۴ درصد را تجربه کرده است.

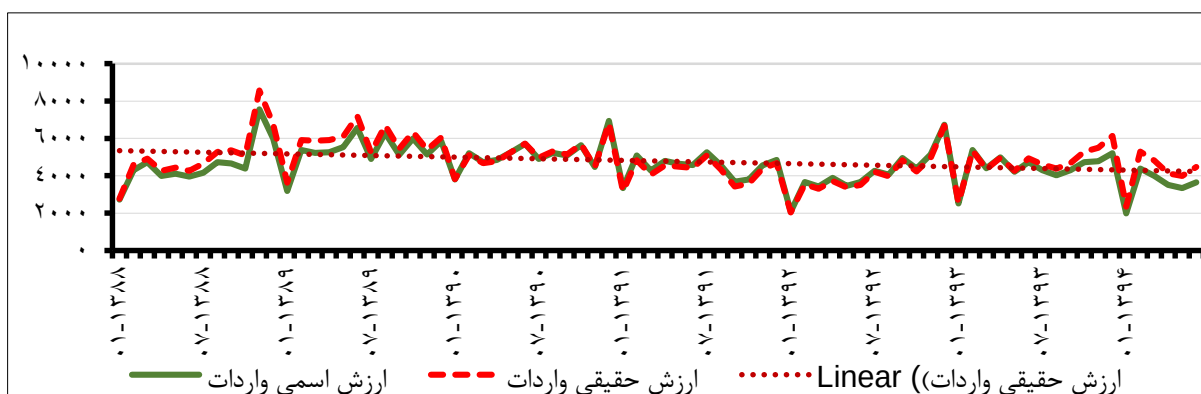
نمودارهای ۲۳ و ۲۴ نشان می‌دهند که ارزش حقیقی واردات^۱ در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ هر چند از روندی مشابه ارزش اسمی برخوردار است، اما با شدت کمتری نسبت به آن افت کرده است. این مسئله بیانگر آن است که بخش مهمی از کاهش واردات اسمی در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ به دلیل کاهش قیمت جهانی کالاهای رخ داده است که به صرف خود نگران‌کننده نیست و حتی می‌تواند به عنوان عاملی مثبت، هزینه تولید را در اقتصاد کاهش دهد^۲. اما، بخش دیگری از کاهش واردات ناشی از افت تقاضای داخلی برای کالاهای وارداتی است که نشانه‌ای از بروز رکود در طرف تقاضای اقتصاد است. افت درآمدهای نفتی و وجود انتظارات خوشبینانه نسبت به پساتحریم و انتقال تقاضا به آینده، از عوامل اصلی رکود طرف تقاضا است.

در جداول ۹ و ۱۰ میزان مشارکت گروه‌های کالایی مختلف (کدهای ۴ رقمی HS) در رشد واردات شش ماهه اول و فصل دوم سال ۱۳۹۴ ارائه شده است^۳. بر اساس جدول ۹ می‌توان گفت که در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ سویا و محصولات تخت نورد شده بیش‌ترین تاثیر مثبت را در رشد واردات داشته‌اند. در مقابل، گندم، برنج و خودروهای سواری و سایر وسایل نقلیه دارای بیش‌ترین تاثیر منفی در رشد واردات این دوره بوده‌اند.

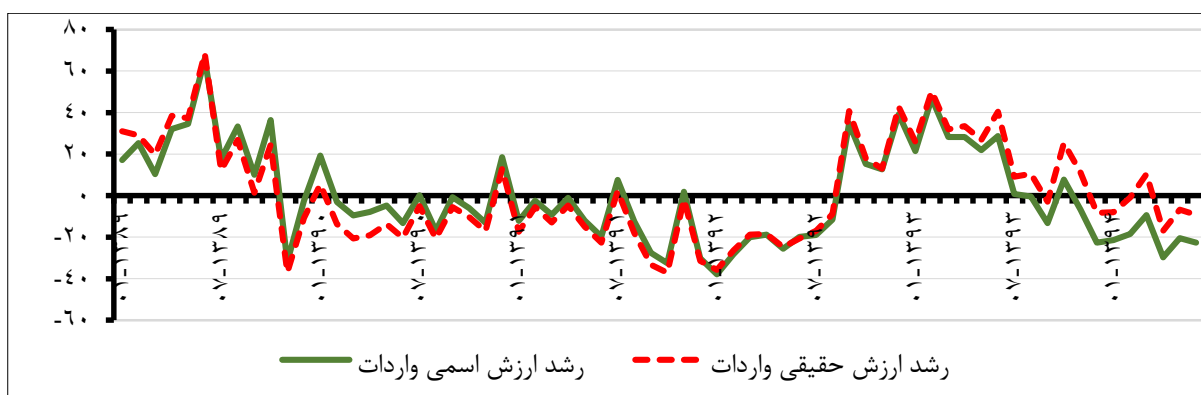
-
- ۱ - ارزش حقیقی واردات از تقسیم ارزش اسمی واردات بر شاخص قیمت دلاری واردات گمرکی به دست آمده است.
 - ۲ - حدود ۶۰ درصد از واردات گمرکی را کالاهای واسطه‌ای تشکیل می‌دهند که تغییرات قیمت آنها، به سهم خود، هزینه تولید را تحت تاثیر قرار می‌دهد.
 - ۳ - میزان مشارکت در رشد واردات، به این معنی است که هر گروه کالایی چند واحد درصد از رشد کل واردات را سبب شده‌اند. به گونه‌ای که، مجموع مشارکت در رشد همه گروه‌های کالایی برابر با رشد کل واردات خواهد شد.

نمودار ۲۳- ارزش حقیقی و اسمی واردات- میلیون دلار

نمودار ۲۴- نرخ رشد ماهانه ارزش دلاری حقیقی و اسمی واردات- درصد

جدول ۹- تاثیرگذارترین کالاها در رشد واردات شش ماهه اول ۱۳۹۴-واحد درصد

کالاهاى داراى بیشترین تاثیر منفی	مشارکت در رشد	کالاهاى داراى بیشترین تاثیر مثبت	مشارکت در رشد
انواع گندم	۱۶۶	سویا	۱۶۶
خودروهای سواری و سایر وسایل نقلیه موتوری طراحی شده برای عابران	۱۰۰	محصولات تخت نورد شده از دیگر آلیاژ فولاد، به عرض ۶۰۰ میلی متر و یا بیشتر	۱۰۰
برنج	۰۴۶	بخش هایی از راه آهن، لوکوموتیو تراموا / سهام نورد	۰۴۶
نیشکر یا چندر قند و از نظر شیمیایی ساکارز خالص، به شکل جامد	۰۳۷	قطعات منفصله خودروهای سواری	۰۳۷
کنجاله و پس مانده های جامد دیگر و سویا	۰۱۹	ماشین آلات برای مرتب سازی، غربال، سترنج، تشکیل قالب	۰۱۹
تلفن برق، تلگراف، برای سیستم خط حامل جریان	۰۱۷	مواد غذایی از چوب و مواد چوبی دیگر	۰۱۷
انواع ذرت	۰۱۶	روغن نخل و بخش های آن	۰۱۶
محصولات تخت نورد شده، از آهن و فولاد / غیر آلیاژی، عرض < ۶۰۰ میلی متر، نورد گرم	۰۱۵	ماشین آلات نساجی (باقدگی)	۰۱۵
نارگیل (مغز نارگیل)، هسته خرما و یا روغن باباسو (نوعی نخل برزیلی) و بخشهای مختلف آنها	۰۱۴	آماده سازی مواد غذایی در جای دیگر تعیین نشده	۰۱۴
کشنده (تراکتور) (به جز شماره ۸۷۰۹)	۰۱۳	ماشین آلات تهویه مطبوع، با یا بدون تهویه مطبوع اتوماتیک	۰۱۳
جمع کل	۴۳۳	جمع کل	۴۳۳

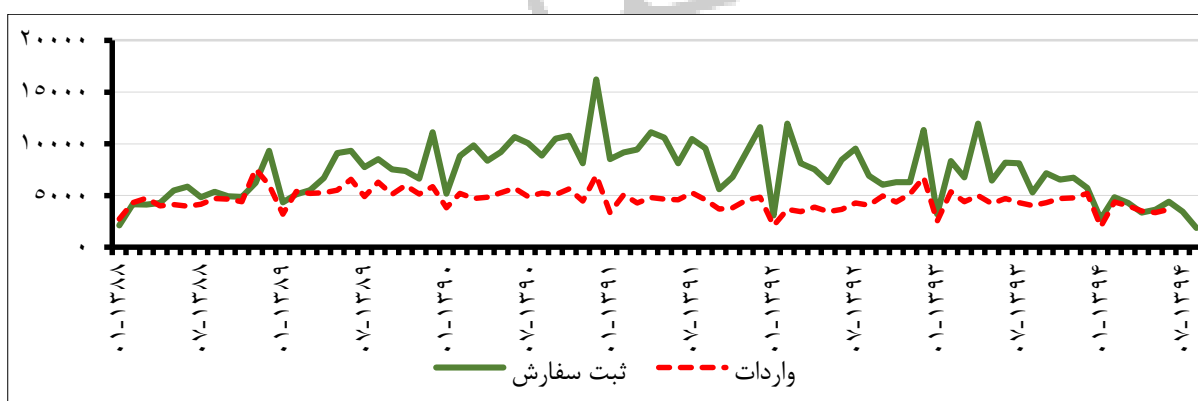
جدول ۱۰- تاثیرگذارترین کالاها در رشد واردات فصل دوم ۱۳۹۴-واحد درصد

کالاهاى داراى بیشترین تاثیر مثبت	مشاركت در رشد	کالاهاى داراى بیشترین تاثیر منفى	مشاركت در رشد
محصولات تخت نورد شده از ديگر آلياژ فولاد، به عرض ۶۰۰ میلی متر و يا بيشتر	۱۶۸	انواع گندم	-۳۰۸
سويا	۱۶۸	برنج	-۲۰۱۸
روغن سويا، حيوانات و كسرى آن	۰۸۸	خودروهاى موتورى و ساير وسايل نقليه موتورى طراحى شده براى عايران	-۱۰۹۷
داروها از محصولات مخلوط و يا خالص است، براى فروش خرده فروشى	۰۳۷	انواع ذرت	-۱۰۵۵
ماشين آلات براى مرتب سازى، غربال، سترنج، تشكيل قالب	۰۳۷	كنجاله و پس مانده هاى جامد ديگر و سويا	-۱۰۳۱
گوشت حيوانات گاو منجمد	۰۲۴	محصولات تخت نورد شده، از آهن و فولاد / غير آلياژى، عرض < ۶۰۰ میلی متر، نورد گرم	-۰۰۹۱
توربو جت، توربو پروانه و ديگر توربين هاى گازى	۰۲۰	جو	-۰۰۹۰
انواع خودرو موتورى براى حمل و نقل عمومى	۰۱۵	لوکوموتیوهای ریلی دیگر و مناقصه های لوکوموتیو	-۰۰۷۱
خمير چوب شيميايى، نوشابه يا سولفات به جز	۰۱۳	كشنده (تراكتور) (به جز شماره ۸۷۰۰۹)	-۰۰۵۸
مواد غذايى از چوب و مواد چوبى ديگر	۰۱۳	نارگيل (مغز نارگيل)، هسته خرما و يا روغن باباسو (نوعى نخل برزيلي) و بخشهاى مختلف آنها	-۰۰۵۶
جمع كل	۵۶۳	جمع كل	-۱۳۶۶

۳-۲- ثبت سفارش واردات

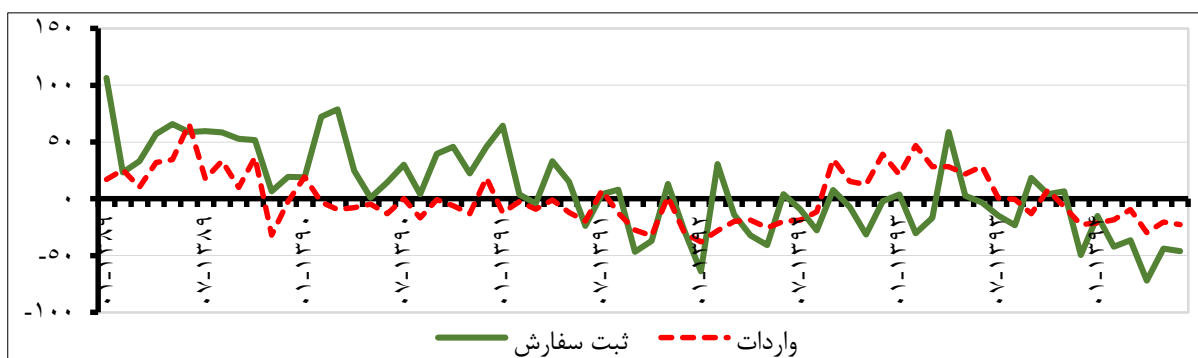
مقایسه روند واردات و ارزش ثبت سفارش در نمودارهای ۲۵ و ۲۶ نشان می‌دهد که ارزش واردات در هر ماه، به استثنای چند ماه خاص در سال ۱۳۸۸، همواره کوچک‌تر از ارزش ثبت سفارش واردات بوده است. علاوه بر این می‌توان گفت که وجود شرایط ناپایدار و تاثیرگذاری عوامل برونزایی مانند تحریم‌های اقتصادی، سبب ایجاد شکاف بین واردات و ارزش ثبت سفارش شده است. همانگونه که نمودار ۲۵ نشان می‌دهد، در شش ماهه اول ۱۳۹۴ سطح واردات به ارزش ثبت سفارش بسیار نزدیک شده است. این امر از یک طرف می‌تواند بیانگر این باشد که تاثیر گذاری عوامل برونزا در این دوره نسبت به دوره‌های مشابه سال‌های قبل کاهش یافته و شرایط اقتصادی باثبات‌تر شده است و از سوی دیگر، روند کاهنده ثبت سفارش در این دوره و خصوصا در ماه‌های مهر و آبان ۱۳۹۴ مویده ادامه روند کاهنده واردات در ماه‌های آینده است. با این وجود، باید توجه داشت که بخشی از کاهش ارزش ثبت سفارش، و به تبع آن کاهش ارزش واردات، ناشی از روند کاهنده قیمت‌های جهانی است.

نمودار ۲۵- ارزش واردات و ثبت سفارش- میلیون دلار

نمودار ۲۶- نرخ رشد واردات و ثبت سفارش - درصد

۳-۳- شاخص قیمت دلاری واردات

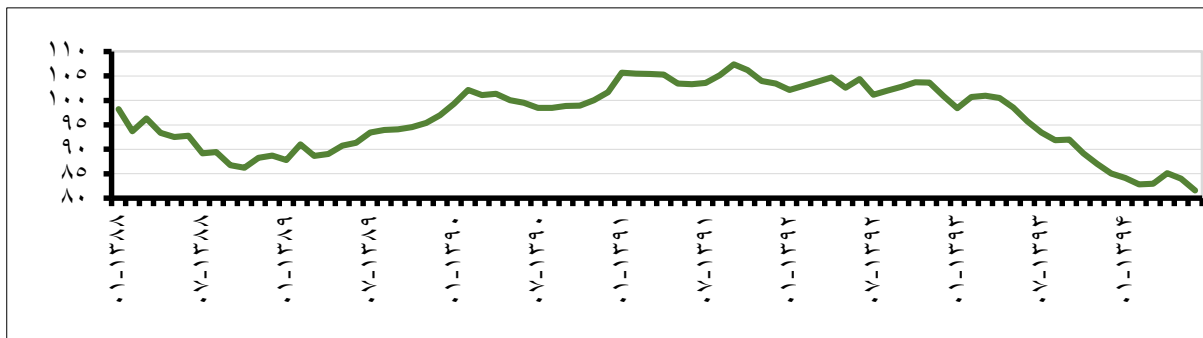
نمودارهای ۲۷ و ۲۸ به ترتیب شاخص قیمت دلاری واردات^۱ و رشد این شاخص را از ابتدای سال ۱۳۸۸ تا شش ماهه اول ۱۳۹۴ نشان می‌دهند. بررسی روند شاخص قیمت دلاری واردات بیانگر چند نکته مهم است: اول اینکه، این شاخص در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ با رشد منفی حدود ۱۶ درصدی مواجه شده است و این رشد منفی قابل توجه، توضیح‌دهنده بخش مهمی از کاهش ارزش اسمی واردات در این دوره است.^۲ دوم اینکه، شاخص قیمت دلاری واردات همانگونه که نمودار ۲۹ نشان می‌دهد با شاخص قیمت نفت خام هم‌رفتار است. بنابراین، با توجه به پیش‌بینی روند کاهشی قیمت نفت خام، می‌توان انتظار داشت که این شاخص روند نزولی ماه‌های اخیر را ادامه دهد. سوم اینکه، قیمت کالاهای وارداتی می‌تواند از دو طریق سطح عمومی قیمت‌ها را تحت تأثیر قرار دهد: الف) اثر مستقیم: از طریق تغییر بهای کالاهای مصرفی وارداتی ب) اثر غیرمستقیم: از طریق تغییر هزینه‌ی تولید ناشی از تغییر قیمت نهاده‌های وارداتی. بر این اساس، در صورت تداوم روند کاهشی شاخص قیمت دلاری واردات، نرخ تورم در ماه‌های آینده از این ناحیه تحت تأثیر منفی قرار خواهد گرفت.

۱ - شاخص قیمت دلاری واردات بر اساس روش زنجیره‌ای، به صورت ماهانه و با سال پایه ۱۳۹۰ توسط موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی محاسبه شده است.

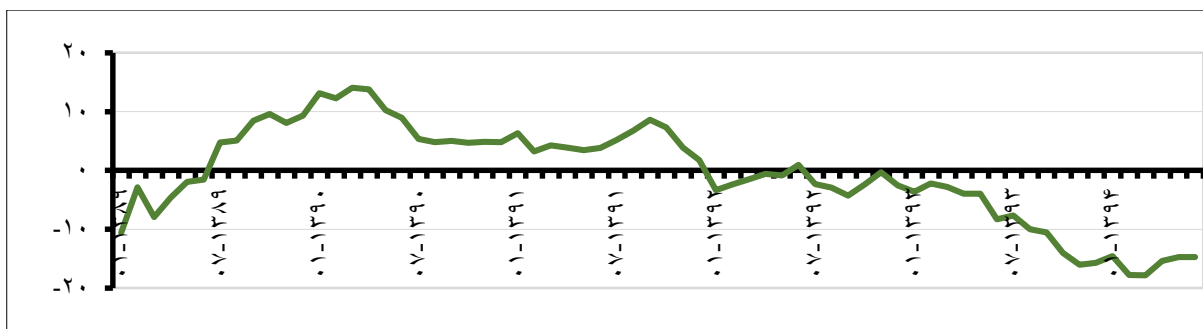
۲ - علاوه بر کاهش قیمت‌های جهانی، هزینه مبادله در تجارت خارجی کشور نیز، به دلیل کاهش تحریم‌های اقتصادی، کاهش یافته است. روند کاهشی شاخص قیمت دلاری واردات برآیند این دو اثر است.

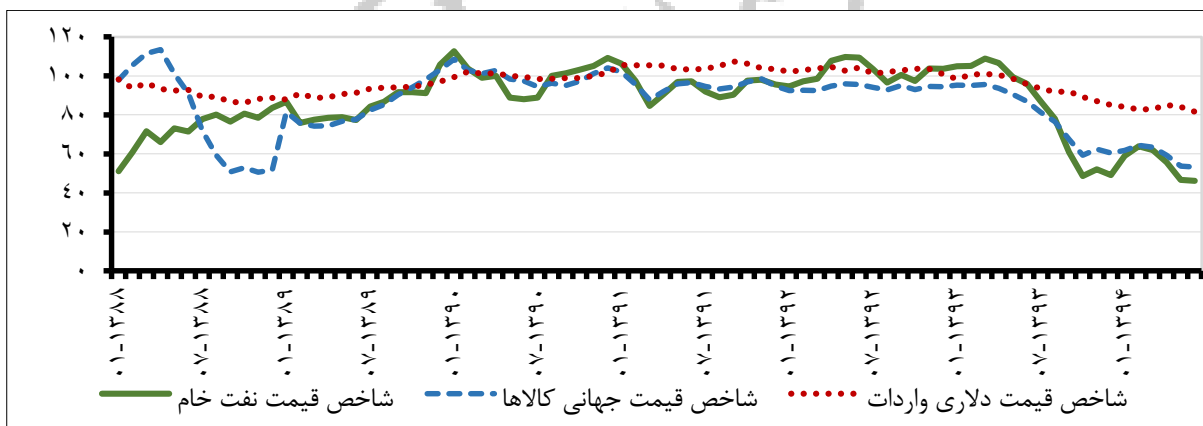
نمودار ۲۷- شاخص قیمت دلاری واردات (۱۳۹۰=۱۰۰)

نمودار ۲۸- رشد نقطه به نقطه شاخص قیمت دلاری واردات- درصد

نمودار ۲۹- شاخص قیمت دلاری واردات، شاخص قیمت نفت خام و شاخص قیمت جهانی کالاها (۱۳۹۰=۱۰۰)

۳-۴- واردات بر اساس طبقه‌بندی کالایی

در جدول ۱۱ ارزش واردات گمرکی در ده گروه اصلی^۱ ارائه شده است. جدول ۱۱ و نمودارهای ۳۰ و ۳۱ نشان می‌دهند که ارزش واردات همه گروه‌های کالایی به جز مواد خام غیر خوراکی و مواد معدنی غیر سوخت در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ نسبت به

۱ - این گروه‌ها مبتنی بر یک طبقه‌بندی قراردادی هستند که توسط بانک مرکزی ج.ا.ا انجام شده است.

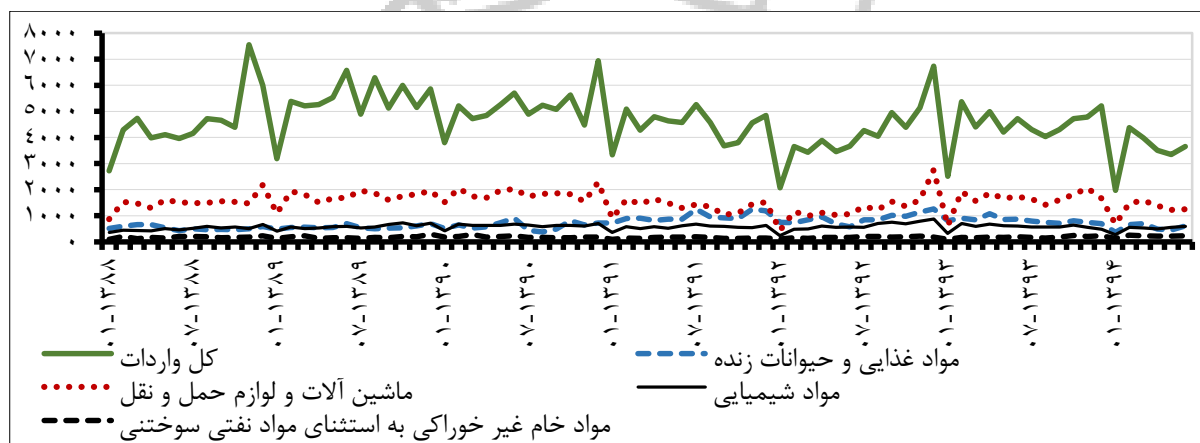

مدت مشابه سال قبل کاهش یافته‌اند. در این میان، واردات گروه مواد غذایی و حیوانات زنده، تحت تاثیر کاهش مقدار واردات گندم، بیش از سایر گروه‌ها کاهش یافته است. همچنین، کاهش در مقدار وزنی واردات ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل می‌تواند به دلیل رکود طرف تقاضا در صنایع خودروسازی در این دوره باشد. رشد فزاینده واردات این گروه از کالاها از نیمه اول سال ۱۳۹۲ تا نیمه اول سال ۱۳۹۳ به دلیل کاهش تحریم‌های تجاری اعمال شده بر این کالاها در این دوره بوده است. میانگین قیمت هر تن کالای وارداتی نیز در تمامی گروه‌ها به‌جز کالاهای متفرقه و کالاهای طبقه‌بندی نشده کاهش یافته است.

جدول ۱۱- آمار گروه‌های اصلی کالایی واردات در شش ماهه ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴

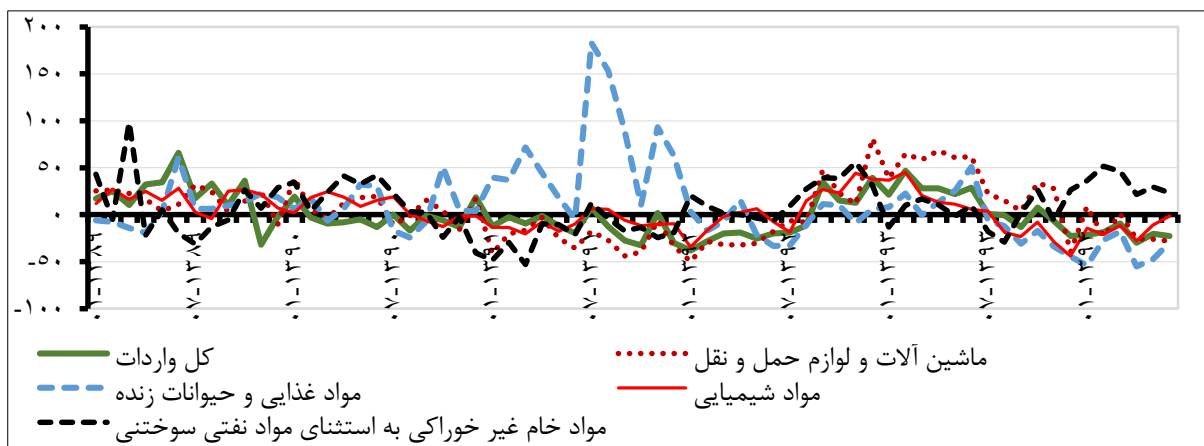
درصد تغییرات			شش ماهه سال ۱۳۹۴						شش ماهه سال ۱۳۹۳					
ارزش	وزن	قیمت هر تن	سهم ارزشی (درصد)	قیمت هر تن (دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	سهم ارزشی (درصد)	قیمت هر تن (دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	سهم ارزشی (درصد)	قیمت هر تن (دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
-۱۰.۵	-۳۱.۶	-۳۸.۹	۱۵.۷	۴۶۹	۶۹۹۸	۳۲۷۹	۲۰.۵	۵۲۴	۱۰۲۳۸	۵۳۶۳	۱۰.۷	۵۶۴۱	۱۹	۱۰۷
-۹.۳	-۱.۵	-۱۰.۷	۰.۵	۵۱۱۵	۱۹	۹۶	۰.۴	۵۶۴۱	۱۹	۱۰۷	۹۷۱	۶۰۱	۱۶۱۴	۹۷۱
-۲۳.۳	۷۴.۷	۳۴.۰	۶.۲	۴۶۱	۳۸۲۰	۱۳۰۱	۳.۷	۶۰۱	۱۶۱۴	۹۷۱	۱۸۳	۴۰۷	۴۵۰	۱۸۳
-۱۳.۲	۱۸.۴	۲.۷	۰.۹	۳۵۳	۵۳۳	۱۸۸	۰.۷	۴۰۷	۴۵۰	۱۸۳	۶۹۲	۱۱۲۴	۶۱۶	۶۹۲
-۱۹.۶	-۴.۷	-۲۳.۴	۲.۵	۹۰۴	۵۸۶	۵۳۰	۲.۶	۱۱۲۴	۶۱۶	۶۹۲	۳۵۲۴	۲۸۹۴	۱۲۱۸	۳۵۲۴
-۶.۰	-۹.۵	-۱۴.۹	۱۴.۴	۲۷۲۱	۱۱۰۲	۲۹۹۷	۱۳.۴	۲۸۹۴	۱۲۱۸	۳۵۲۴	۴۱۹۷	۱۱۲۶	۳۷۲۸	۴۱۹۷
-۱۷.۴	۱.۷	-۱۶.۰	۱۶.۹	۹۳۰	۳۷۹۰	۳۵۲۵	۱۶.۰	۱۱۲۶	۳۷۲۸	۴۱۹۷	۹۳۶۷	۸۹۹۰	۱۰۴۲	۹۳۶۷
-۵.۰	-۱۴.۸	-۱۹.۰	۳۶.۴	۸۵۴۱	۸۸۸	۷۵۸۶	۳۵.۷	۸۹۹۰	۱۰۴۲	۹۳۶۷	۷۶۵	۸۶۰۲	۸۹	۷۶۵
۱۰.۱	-۱۸.۶	-۱۰.۳	۳.۳	۹۴۷۱	۷۲	۶۸۶	۲.۹	۸۶۰۲	۸۹	۷۶۵	۱۰۳۹	۷۰۴	۱۴۷۵	۱۰۳۹
۱۴۱.۰	-۷۳.۵	-۳۶.۲	۳.۲	۱۶۹۷	۳۹۱	۶۶۳	۴.۰	۷۰۴	۱۴۷۵	۱۰۳۹	جمع کل	۱۲۷۹	۲۰۴۸۸	۲۶۲۰۶
-۵.۲	-۱۶.۱	-۲۰.۴	۱۰۰.۰	۱۲۱۲	۱۷۱۹۹	۲۰۸۵۲	۱۰۰.۰	۱۲۷۹	۲۰۴۸۸	۲۶۲۰۶				

نمودار ۳۰- ارزش دلاری ماهانه گروه‌های کالایی وارداتی - میلیون دلار

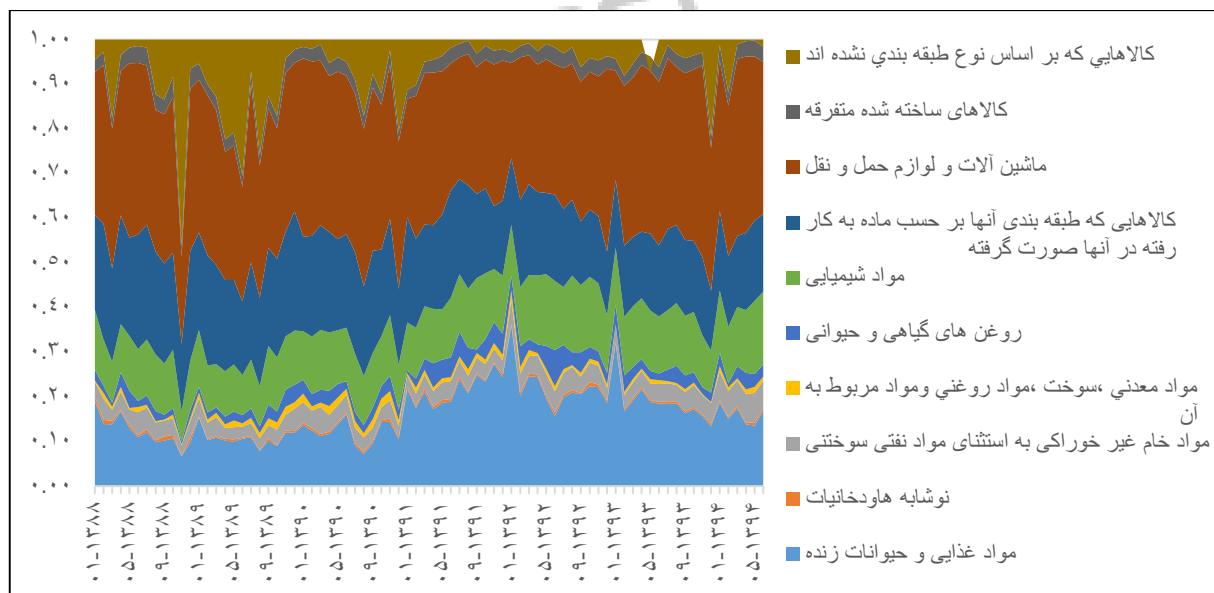

نمودار ۳۱- نرخ رشد ماهانه کالا های وادراتی- درصد

نمودار ۳۲- سهم کالا های وادراتی- درصد

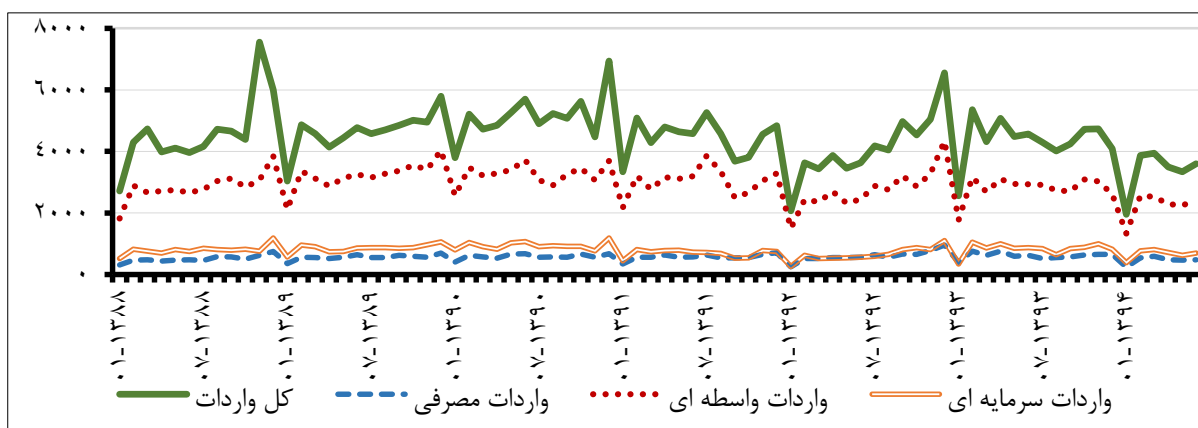
۳-۵- تفکیک واردات بر اساس نوع کاربرد

کالاهای وارداتی را می توان از نظر نوع کاربرد به سه گروه کالاهای مصرفی، واسطه ای و سرمایه ای تفکیک کرد. نمودارهای ۳۳ و ۳۴ روند و رشد واردات این گروه ها و نمودار ۳۵ سهم هریک از آنها را در واردات نشان می دهند. بررسی این نمودارها حاوی این نکته است که واردات کالاهای واسطه ای، که به طور معمول سهم غالب واردات گمرکی را تشکیل می دهد^۱ (بیش از ۶۰ درصد)، در شش ماهه اول ۱۳۹۴ با رشد منفی ۱۹٫۳ درصدی مواجه شده است.

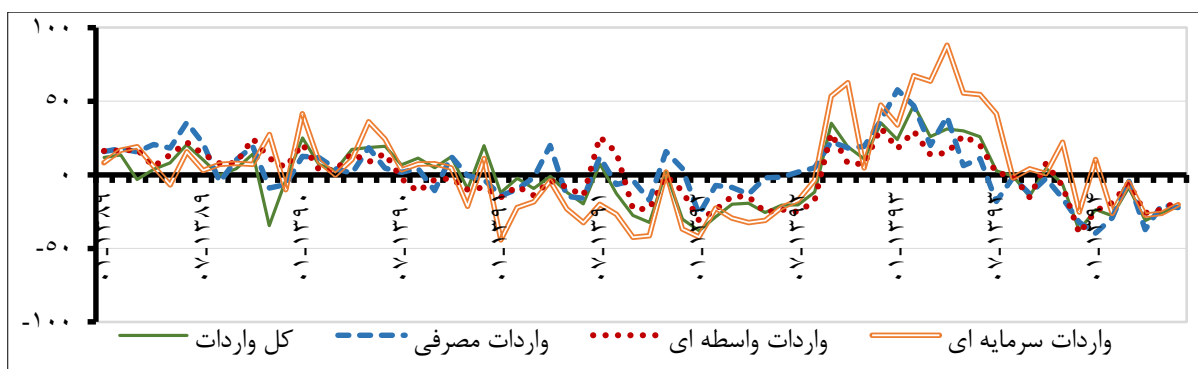
۱ - بخش مهمی از واردات کشور به صورت غیر رسمی و قاچاق صورت می گیرد. در نظر گرفتن این کالاها در ترکیب واردات، با توجه به اینکه اغلب این کالاها از نوع مصرفی هستند، سهم کالاهای مصرفی را از کل واردات کشور افزایش خواهد داد.

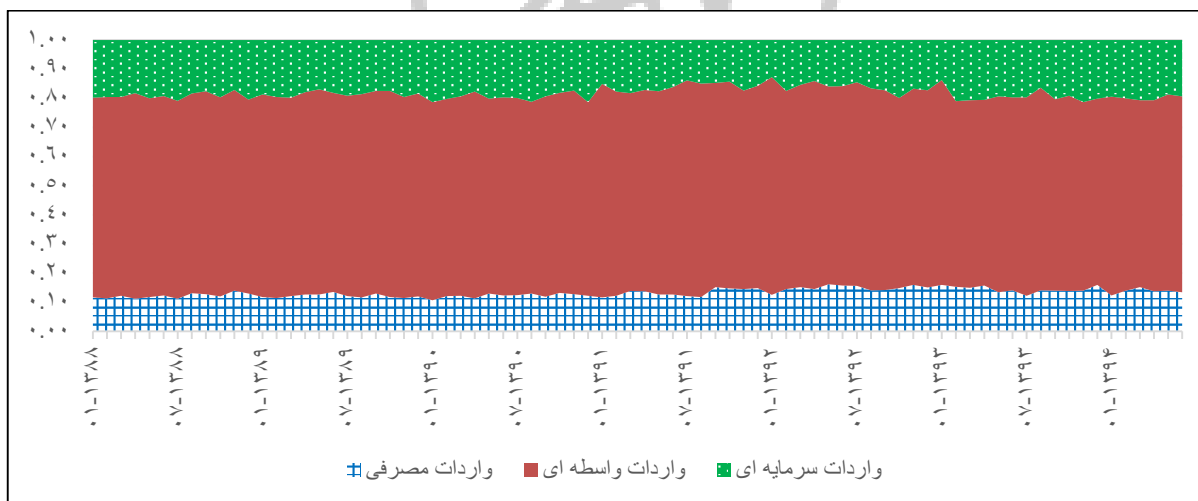
نمودار ۳۳- ارزش واردات کالاها به تفکیک نوع مصرف- میلیون دلار

نمودار ۳۴- نرخ رشد ماهانه وارداتی به تفکیک نوع مصرف - درصد

نمودار ۳۵- سهم کالاهای وارداتی به تفکیک نوع مصرف

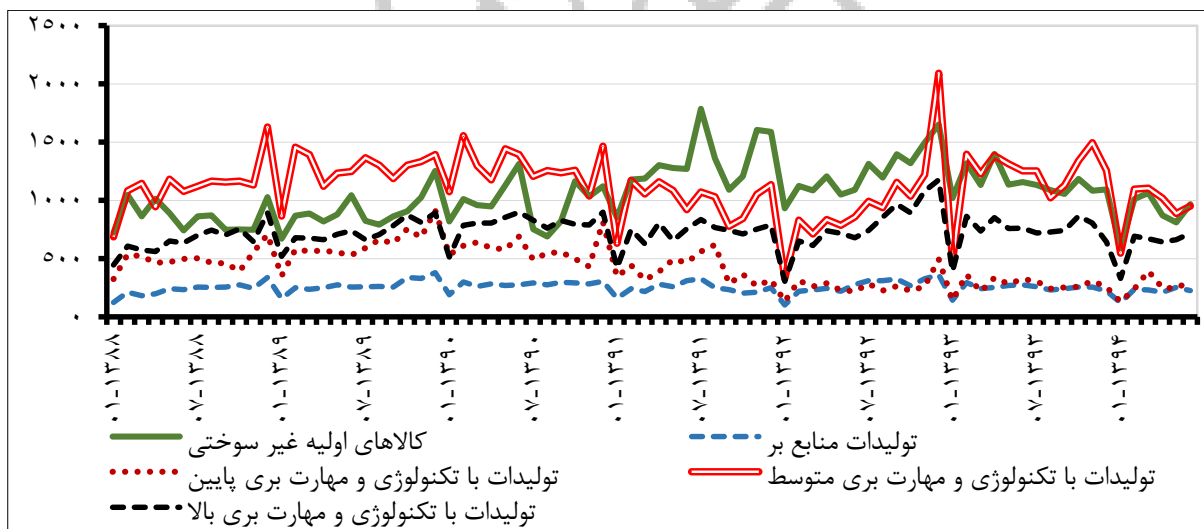

۳-۶- تفکیک واردات بر اساس سطح تکنولوژی

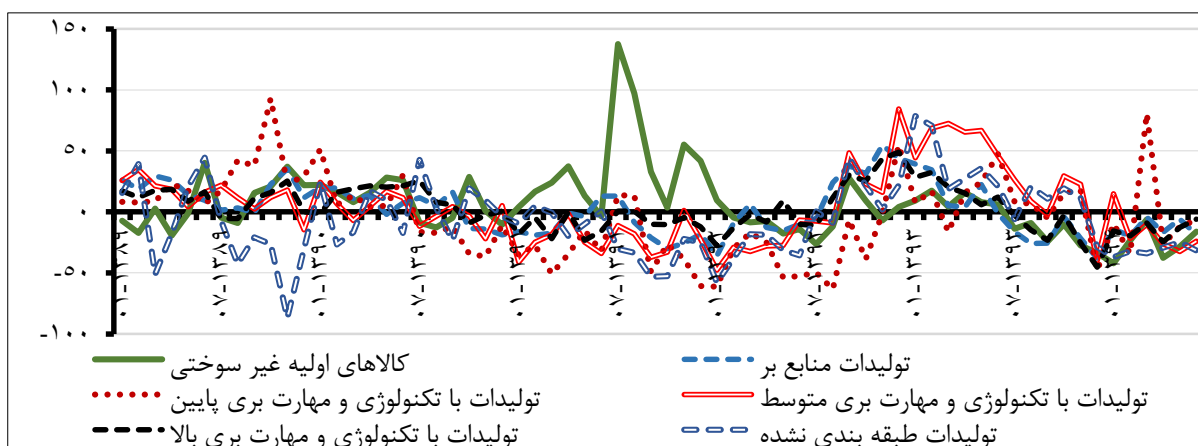
نمودارهای ۳۶ و ۳۷ روند واردات را بر حسب تکنولوژی به کاررفته و نمودار ۳۸ سهم هر طبقه را از واردات نشان می‌دهند. به‌طور کلی، کالاهای اولیه غیرسوختی و کالاهای با تکنولوژی و مهارت‌بری متوسط سهم غالب کالاهای وارداتی را در دوره مورد بررسی تشکیل داده‌اند. نکته قابل توجه این است که در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ واردات کالاهای با تکنولوژی و مهارت‌بری متوسط، به دلیل تشدید تحریم‌های تجاری کاهش یافته و از سال ۱۳۹۳ با کاهش محدودیت‌های ناشی از تحریم این سهم به دامنه بلندمدت خود بازگشته است. سهم کالاهای اولیه غیر سوخت تحت تاثیر افزایش قیمت نفت خام از نیمه دوم سال ۱۳۹۰ تا نیمه دوم سال ۱۳۹۲ افزایش و از سال ۱۳۹۳ با کاهش قیمت نفت خام کاهش یافته است. در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ تغییر محسوسی در سهم طبقه‌های مختلف تکنولوژی رخ نداده و واردات همه آنها در این دوره نسبت به دوره مشابه سال قبل با رشد منفی مواجه شده است.

نمودار ۳۶- ارزش واردات کالاهای بر اساس طبقه بندی تکنولوژی - میلیون دلار

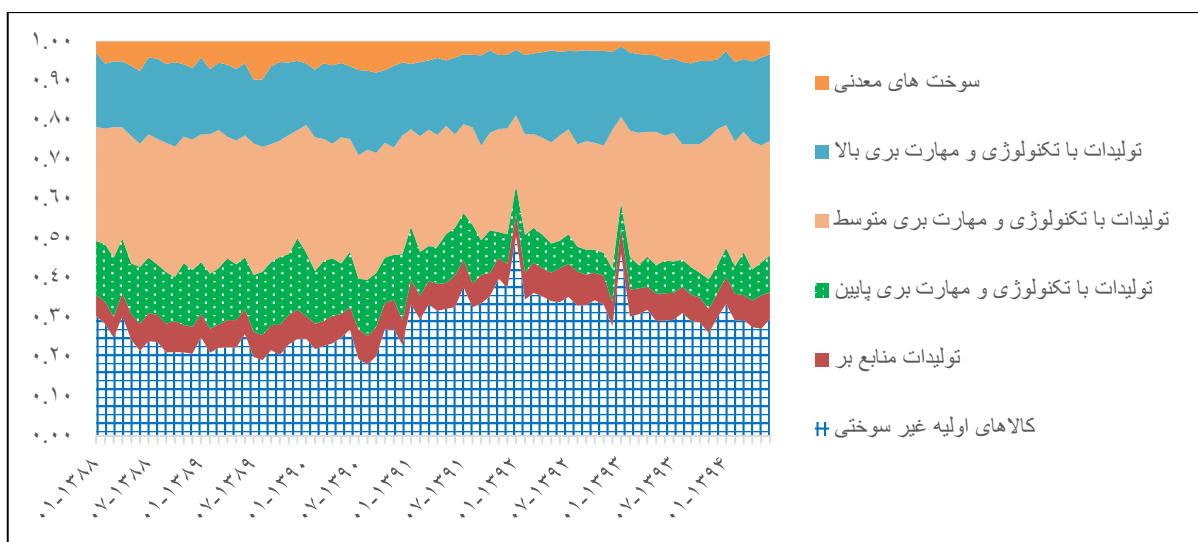

نمودار ۳۷- نرخ رشد واردات کالاها بر اساس طبقه بندی تکنولوژی- درصد

نمودار ۳۸- سهم کالاها از واردات بر اساس طبقه بندی تکنولوژی

۳-۷- تفکیک واردات بر اساس شرکای تجاری

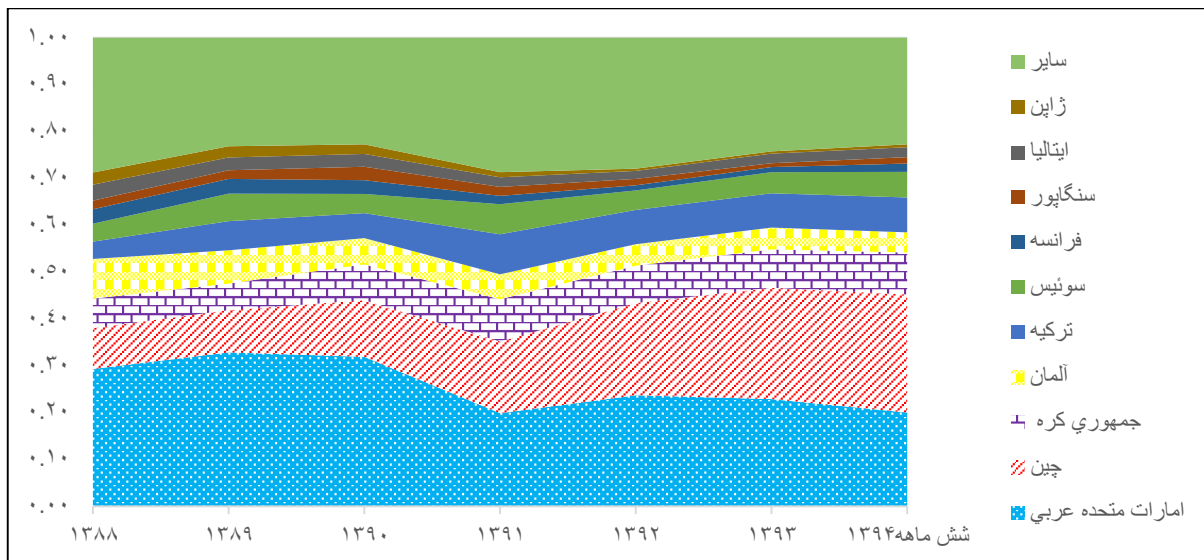
در نمودارهای ۳۹ و ۴۰ سهم ده کشور اول از واردات ایران برای سال‌های ۱۳۸۸ تا شش ماهه اول ۱۳۹۴ نشان داده شده است. بررسی این نمودارها بیانگر چند نکته قابل توجه است: ۱- در دوره مورد بررسی چهار کشور چین، امارات متحده عربی، کره و ترکیه، حدود ۶۳ درصد از واردات کشور را به خود اختصاص داده‌اند. این به معنای آن است که شاخص تنوع واردات کشور در سطح مناسبی قرار ندارد و آسیب‌پذیری اقتصاد از این نظر قابل ملاحظه است.^۱ ۲- اعمال تحریم‌های اقتصادی اصلی‌ترین عامل تغییر ترکیب کشورها در دوره مورد بررسی بوده است. این تحریم‌ها ترکیب شرکای تجاری ایران را به نفع کشور چین و به زیان کشور

۱ - موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، گزارش "اندازه‌گیری و تحلیل شاخص‌های اقتصاد مقاومتی، فصل اول ۱۳۹۴".

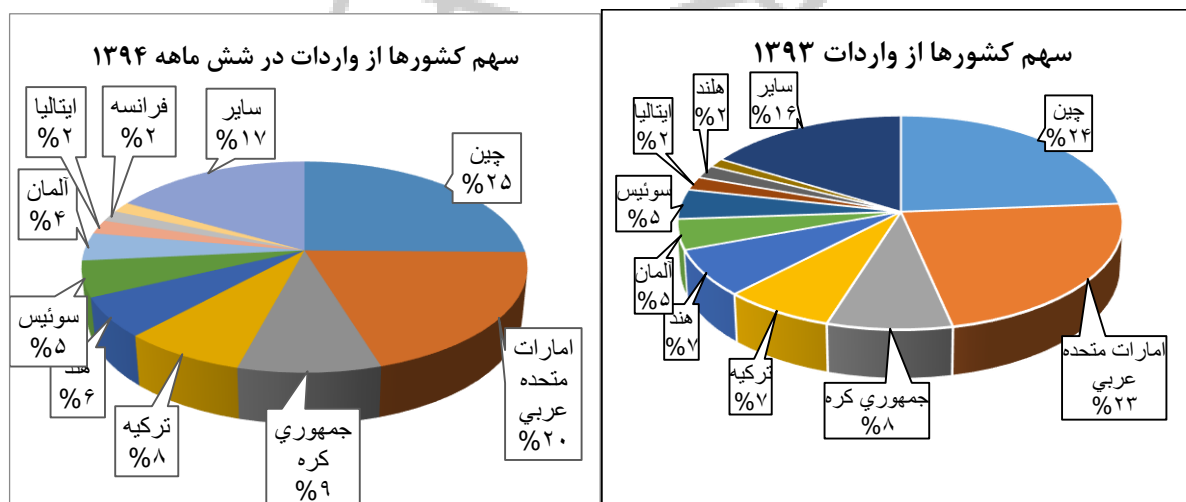

امارات متحده عربی تغییر داده است. ۳- سهم کشور چین از واردات کشور در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ نیز، علی‌رغم کاهش تحریم‌های تجاری، نسبت به سال ۱۳۹۳ افزایش یافته است.

نمودار ۳۹- سهم کشورها از واردات

نمودار ۴۰- سهم کشورها از واردات در سال ۱۳۹۳ و شش ماهه ۱۳۹۴- درصد

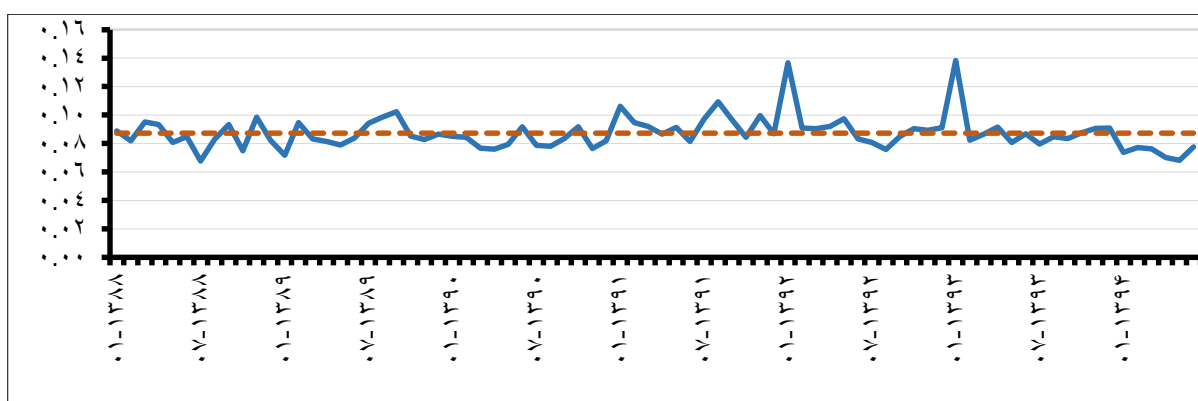
۳-۸- شاخص تمرکز واردات

شاخص تمرکز واردات نشان‌دهنده این است که سهم کالاهای وارداتی در سبد وارداتی کشور روی کالاهای خاصی متمرکز است یا به صورت یکسان در بین کالاهای مختلف توزیع شده است. نمودار ۴۱ روند شاخص تمرکز واردات کالاهای گمرکی را، که بر

اساس کدهای چهار رقمی HS محاسبه شده است، نشان می‌دهد. روند بلندمدت این شاخص در حدود ۰,۰۹ است^۱ که به معنای تنوع زیاد در کالاهای وارداتی ایران است. در بین ۱۴۰ کشوری که شاخص تمرکز واردات برای آنها محاسبه شده است، ایران در بین ۱۰ کشور با کمترین میزان این شاخص، قرار دارد^۲. ذکر این نکته اهمیت دارد که با در نظر گرفتن واردات بنزین در ترکیب وارداتی کشور رتبه ایران به طور محسوس تنزل خواهد کرد. با این وجود، عدم انعکاس شفاف واردات بنزین در سال‌های مختلف، سبب شده است که از محاسبات این شاخص حذف شود. نمودار ۴۱ نشان می‌دهد که در شش ماهه اول ۱۳۹۴ شاخص تمرکز واردات از روندی نزولی برخوردار شده است.

نمودار ۴۱- شاخص تمرکز واردات

۴- تراز تجاری کالاهای گمرکی

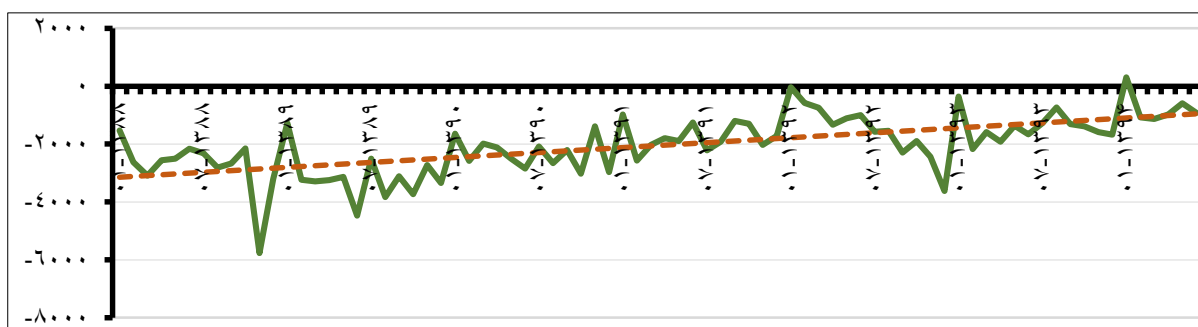
تراز تجاری برای کالاهای گمرکی در نمودار ۴۲ نشان داده شده است. بررسی این نمودار حاوی دو نکته است: (۱) در تمام ماه‌های دوره مورد بررسی، به استثنای فروردین ۱۳۹۴، واردات کالاهای گمرکی فراتر از صادرات کالاهای گمرکی بوده و بر این اساس، تراز تجاری کشور منفی بوده است. (۲) روند بلندمدت تراز تجاری کالاهای گمرکی در این دوره با شیبی تند رو به افزایش است. این بدان معنی است که از کسری تجاری کشور به طور مستمر کاسته شده است.

۱ - نزدیکی شاخص تمرکز واردات به عدد ۱ به معنای تمرکز بالای واردات روی کالاهایی خاص است و نزدیکی آن به ۰ سهم یکسان کالاها در سبد واردات است.

۲ - موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، گزارش "اندازه‌گیری و تحلیل شاخص‌های اقتصاد مقاومتی، فصل اول ۱۳۹۴".

نمودار ۴۲- تراز تجاری کالاهای گمرکی

۵- جمع بندی

- شرایط اقتصاد جهانی در سال ۲۰۱۵ فضای رقابت را برای صادرات کشور سخت‌تر کرده است و کاهش قیمت‌های جهانی تاثیری کاهنده بر ارزش صادرات و همچنین ارزش واردات برجای گذاشته است.
- شرایط پیرامونی اقتصاد داخلی نیز، با توجه به اینکه وجه مشخصه آن رکود طرف تقاضا است، تاثیری منفی بر ارزش واردات در شش ماهه اول ۱۳۹۴ داشته است. افت قیمت نفت و تعویق تقاضا به پساتحریم از دلایل اصلی رکود طرف تقاضا در این دوره است.
- ارزش صادرات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ با رشدی معادل منفی ۴ درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل مواجه شده است. این رشد منفی را از یک سو می‌توان به کاهش قیمت‌های جهانی کالاها و خصوصا کاهش قیمت محصولات پتروشیمی و از سوی دیگر به کاهش تقاضای جهانی و به‌ویژه کاهش تقاضای کشور چین برای کالاهای واسطه‌ای نسبت داد. کاهش نرخ حقیقی ارز نیز از دلایل دیگری است که صادرات کشور را در این دوره تحت تاثیر منفی قرار داده است.
- در این دوره، شاخص قیمت دلاری صادرات، بیشتر به دلیل کاهش قیمت کالاهای نفت‌پایه از رشدی حدود منفی ۱۷ درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل برخوردار شده است. با توجه به پیش‌بینی‌های موجود از روند کاهشی قیمت نفت خام، می‌توان انتظار داشت که شاخص قیمت دلاری کالاهای صادراتی کشور در فصل‌های آتی نیز با رشد منفی مواجه شود.
- ارزش واردات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد منفی ۲۰,۴ درصد را تجربه کرده است. بخش مهمی از کاهش واردات در این دوره به دلیل کاهش قیمت جهانی کالاها رخ داده است که لزوماً نگران‌کننده نیست و حتی می‌تواند به عنوان عاملی مثبت، هزینه تولید را در اقتصاد کاهش دهد. اما، بخش دیگری از کاهش واردات ناشی از افت تقاضای داخلی برای کالاهای وارداتی است که نشانه‌ای از بروز رکود در طرف تقاضای اقتصاد است.
- شاخص قیمت دلاری واردات در شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ با رشد منفی حدود ۱۶ درصدی مواجه شده است. این رشد منفی قابل توجه، ضمن اینکه توضیح‌دهنده بخش مهمی از کاهش ارزش واردات در این دوره است می‌تواند سطح عمومی قیمت‌ها را در ماه‌های آینده، از طریق تغییر بهای کالاهای مصرفی وارداتی و همچنین کاهش هزینه‌ی تولید، تحت تاثیر منفی قرار دهد.

پیوست آماری

جدول پ-۱- ارزش کالاهای صادراتی با تواتر ماهانه- میلیون دلار

کالاهای سستی و کشاورزی	درصد تغییر نسبت به		درصد تغییر نسبت به		شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	شهریور	شهریور	سهام (درصد)
	ماه قبل	ماه مشابه سال قبل	ماه قبل	ماه مشابه سال قبل									
۸۵	۱۸۷	۴۲۲	۲۹۷	۳۳۴	۳۶۴	۹.۳	-۱۸.۸	۱۳.۳	۳.۹	۳۱	۸۵	۱۳.۳	
۲۱	۷۸	۷۰	۵۳	۴۷	۵۰	۶.۹	-۱۲.۰	۱.۸	۰.۴	۲۱	۲۱	۷۸	
۸	۲۴	۲۱	۱۳	۱۱	۱۱	-۳.۰	۷.۹	۰.۴	۰.۴	۸	۸	۲۴	
۱۳	۳۳	۳۶	۱۱	۵	۱۰	۱۱۳.۱	۳۸.۴	۰.۴	۰.۴	۱۳	۱۳	۳۳	
۶	۵	۱	۰	۱	۴	۲۱۳.۵	-۲.۱	۰.۱	۰.۱	۶	۶	۵	
۶	۱۸	۲۳	۱۳	۲۱	۳۴	۶۳.۰	-۱۲.۵	۱.۲	۱.۲	۶	۶	۱۸	
۲۳	۲۴	۲۹	۱۹	۲۴	۲۷	۱۳.۹	۷۹.۶	۱.۰	۱.۰	۲۳	۲۳	۲۴	
۸۶	۸۰	۴۴	۳۳	۵۹	۶۴	۷.۷	-۳۲.۳	۲.۳	۲.۳	۸۶	۸۶	۸۰	
۱۴	۲۶	۱۴	۹	۱۲	۷	-۴۱.۸	-۵۷.۳	۰.۳	۰.۳	۱۴	۱۴	۲۶	
۱۸	۴	۸	۱۱	۸	۹	۱۰.۷	-۵۲.۲	۰.۳	۰.۳	۱۸	۱۸	۴	
۱	۱۰	۱۰	۸	۸	۸	-۶.۹	-۲۸.۶	۰.۳	۰.۳	۱	۱	۱۰	
۹۸	۱۲۷	۱۳۴	۱۰۴	۱۰۰	۱۰۹	۹.۱	-۲۰.۵	۴.۰	۴.۰	۹۸	۹۸	۱۲۷	
۲۲	۴۳	۵۲	۶۶	۵۰	۶۸	۳۶.۳	-۴۵.۱	۲.۵	۲.۵	۲۲	۲۲	۴۳	
۱۹۱۳	۲۷۸۴	۲۳۷۹	۲۱۶۷	۲۳۷۱	۲۳۰۱	-۲.۹	-۷.۳	۸۶.۲	۸۶.۲	۱۹۱۳	۱۹۱۳	۲۷۸۴	
۵۴۳	۸۲۵	۷۳۲	۷۳۲	۶۷۰	۶۹۶	۳.۸	۳۸.۵	۲۵.۵	۲۵.۵	۵۴۳	۵۴۳	۸۲۵	
۳۶۶	۴۶۴	۴۲۱	۳۸۶	۴۴۳	۴۳۳	-۲.۳	۷۰.۹	۱۵.۸	۱۵.۸	۳۶۶	۳۶۶	۴۶۴	
۱۵	۵	۶	۱۰	۷	۱۷	۱۵۳.۰	۱۵۸.۴	۰.۶	۰.۶	۱۵	۱۵	۵	
۳۳	۱۹۱	۱۵۶	۱۹۰	۱۰۵	۱۲۵	۱۸.۹	۲۵.۴	۴.۶	۴.۶	۳۳	۳۳	۱۹۱	
۱۵۹	۲۹۸	۲۱۲	۲۲۲	۳۰۱	۲۲۵	-۲۵.۲	-۱۵.۵	۸.۲	۸.۲	۱۵۹	۱۵۹	۲۹۸	
۳۴۷	۳۴۳	۲۵۵	۲۴۷	۳۱۵	۳۵۴	۱۲.۳	-۰.۳	۱۲.۹	۱۲.۹	۳۴۷	۳۴۷	۳۴۳	
۱۶۳	۱۱۹	۸۸	۱۱۰	۱۲۲	۱۷۴	۴۳.۰	۳۲.۲	۶.۴	۶.۴	۱۶۳	۱۶۳	۱۱۹	
۹۴	۱۳۲	۸۳	۸۳	۱۰۴	۸۵	-۱۸.۳	-۳۷.۲	۳.۱	۳.۱	۹۴	۹۴	۱۳۲	
۴	۵۵	۲۶	۲۵	۴۴	۶۴	۴۴.۶	۵۶.۸	۲.۳	۲.۳	۴	۴	۵۵	
۴۳۹	۴۰۸	۳۵۶	۳۳۵	۳۹۲	۳۶۹	-۵.۹	-۲۷.۳	۱۳.۵	۱۳.۵	۴۳۹	۴۳۹	۴۰۸	
۶۱	۹۲	۹۷	۶۵	۸۵	۸۶	۱.۵	-۵۷.۸	۳.۱	۳.۱	۶۱	۶۱	۹۲	
۵۳	۷۷	۷۰	۳۷	۴۲	۴۶	۸.۶	-۵۲.۰	۱.۷	۱.۷	۵۳	۵۳	۷۷	
۵	۱۳	۱۲	۱۲	۱۴	۱۸	۳۷.۸	-۷.۵	۰.۷	۰.۷	۵	۵	۱۳	
۷	۱۷	۲۸	۲۲	۱۹	۱۷	-۸.۰	-۳۳.۷	۰.۶	۰.۶	۷	۷	۱۷	
۳۶	۵۵	۵۶	۵۴	۵۶	۳۱	-۴۴.۸	-۴۲.۵	۱.۱	۱.۱	۳۶	۳۶	۵۵	
۳	۴	۱۱	۸	۸	۷	-۱۲.۴	-۲۶.۰	۰.۲	۰.۲	۳	۳	۴	
۲۴	۳۶	۱۶	۲۱	۳۰	۱۹	-۳۷.۶	-۵۲.۸	۰.۷	۰.۷	۲۴	۲۴	۳۶	
۴	۵	۲۴	۱۸	۱۲	۰	-۹۹.۷	-۶۲.۶	۰.۰	۰.۰	۴	۴	۵	
۱۱	۲۷	۳۴	۲۲	۲۳	۳۲	۳۹.۳	-۷.۷	۱.۲	۱.۲	۱۱	۱۱	۲۷	
۰	۰	۰	۰	۰	۰	-	-۱۰۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰	۰	۰	
۱۲	۱۹	۲۰	۱۸	۲۳	۲۱	-۱۱.۰	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۱۲	۱۲	۱۹	
۵	۸	۷	۷	۹	۹	-۴.۷	-۲۶.۰	۰.۳	۰.۳	۵	۵	۸	
۲۴۹	۵۴۶	۴۷۳	۳۷۹	۳۷۷	۳۳۴	-۱۱.۵	-۳۲.۸	۱۲.۲	۱۲.۲	۲۴۹	۲۴۹	۵۴۶	
۰	۴	۲	۲	۱	۰	-۴۶.۰	-۸۶.۰	۰.۰	۰.۰	۰	۰	۴	
۲۲۸۷	۳۳۰۶	۲۸۵۵	۲۵۳۲	۲۷۵۴	۲۷۳۳	-۰.۸	-۱۰.۵۸	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۲۲۸۷	۲۲۸۷	۳۳۰۶	

جدول پ ۲- قیمت هر تن کالای صادراتی- دلار

درصد تغییر نسبت به ماه مشابه سال قبل	درصد تغییر نسبت به ماه قبل	شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	
-۷.۲	۳.۱	۱۰۰.۸	۹۷.۸	۱۳۶.۱	۱۴۴.۳	۱۰۴.۹	۷۵.۵	کالاهای سستی و کشاورزی
-۱۵.۹	۹.۵	۹۱.۳	۸۳.۴	۱۲۱.۳	۱۵۶.۰	۱۰۳.۸	۵۵.۸	میوه های تازه و خشک
۴.۲	-۵.۷	۹۱.۶۷	۹۷.۱۹	۹۵.۰۳	۹۹.۳۵	۹۷.۲۷	۹۹.۱۷	پسته
-۱۵.۱	۴.۹	۱۸۲.۸	۱۷۴.۳	۱۹۰.۱	۲۲۹.۶	۲۲۸.۳	۱۸۴.۹	انگور تازه و کشمش
۸.۹	۱۲.۴	۱۴۲.۲	۱۲۶.۵	۱۴۹.۷	۱۴۶.۶	۱۴۶.۲	۱۴۶.۴	خرما
-۱.۳	۸.۰	۴۵.۴	۴۲.۰	۴۲.۰	۴۲.۰	۴۳.۱	۴۲.۴	سیب درختی
-۰.۷	۴.۸	۵۲۳.۷۲	۴۹۹.۵۲	۴۵۸.۵۷	۵۸۱.۳۴	۷۲۰.۹۶	۴۸۱.۱۴	فرش دست بافت
-۳۴.۶	-۵.۳	۴۶۶.۵	۴۹۲.۸	۴۶۶.۶	۴۸۰.۵	۴۵۳.۵	۴۰.۵۹	حیوانات زنده
-۱.۹	-۴.۸	۳۷.۶	۳۹.۶	۴۳.۹	۴۷.۷	۴۲.۵	۳۹.۹	سزیجات و نباتات
-۸.۱	۵.۴	۱۵۰.۳۷۳.۸	۱۴۴۶۷۶.۶	۱۴۵۷۵۳.۴	۱۵۰.۴۶۶.۱	۱۴۸۳.۴۱	۱۴۷۵۵۵.۴	زعفران
۸.۹	-۲۹.۴	۴۹.۰۲	۶۹.۴۶	۸۰.۰۳	۵۵.۰۶	۸۲.۴۴	۵۴.۵۶	انواع پوست و چرم
-۵۴.۴	۲۳.۱	۲۷۸.۰۴	۲۲۵۹.۶	۳۰۳۴.۶	۲۷۸۸.۲	۲۵۹۶.۴	۱۲۰.۶۰	روده
-۳.۸	۳.۳	۱۶۴.۳	۱۵۹.۰	۱۵۱.۲	۱۴۹.۶	۱۵۸.۴	۱۶۱.۸	سایر
-۲۸.۵	۲۱.۷	۵۱	۴۲	۵۱	۴۹	۵۱	۴۱	کلوخه های کانی فلزی
-۳۲.۱	۱.۶	۵۰.۲	۴۹.۴	۴۹.۶	۴۳.۳	۴۴.۵	۴۷.۳	کالاهای صنعتی
-۲۵.۳	-۵.۷	۵۶.۷	۶۰.۲	۵۸.۰	۶۴.۴	۵۹.۷	۶۴.۴	فرآورده های حاصل از نفت و گاز
-۳۱.۵	-۴.۹	۶۰.۷	۶۳.۹	۵۸.۴	۶۹.۹	۶۱.۶	۷۰.۲	گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای نفتی
۳۶.۲	۲.۰	۴۸.۹	۴۷.۹	۴۸.۲	۴۶.۸	۴۳.۸	۵۴.۲	نفتالین و سایر مخلوط های هیدروکربورهای بودار
-۱۷.۱	-۴.۸	۷۲.۸	۷۶.۵	۹۰.۲	۸۷.۴	۸۱.۷	۹۳.۰	روغن های سبک و فرآورده ها
-۱۵.۱	۱۵.۱	۷۱.۴	۶۲.۱	۶۹.۵	۶۷.۸	۶۴.۷	۵۷.۷	چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها
-۵.۲	۲۷.۱	۵۹.۸	۴۷.۰	۵۰.۰	۳۸.۱	۵۴.۱	۵۹.۱	محصولات شیمیایی آلی
-۱۰.۷	۱۰.۰	۸۱.۲	۷۳.۸	۸۳.۸	۷۸.۳	۹۰.۱	۱۰۶.۰	هیدروکربورهای حلقوی (بنزن، واکسین ها، تولوئن و ...)
-۳۷.۵	۲۴.۸	۳۱.۵	۲۵.۲	۲۸.۰	۱۹.۱	۳۳.۴	۲۸.۶	متانول (الکل متلیک) و ایتیلن گلیکول
۳۳.۲	-۹.۷	۱۹۳.۲	۲۱۳.۸	۲۸۴.۷	۲۸۱.۶	۲۳۵.۷	۳۱۹.۳	آلومینیوم، مس، روی و مصنوعات آنها
-۱۲.۲	۴.۴	۱۴۲.۷	۱۳۶.۷	۱۳۵.۲	۱۴۳.۱	۱۳۸.۶	۱۴۳.۶	مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد
۲.۳	-۱۲.۱	۱۲.۳	۱۴.۰	۱۲.۱	۱۳.۲	۱۳.۳	۱۰.۴	خاک و سنگ، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی
(۱۵)	(۳)	۴۶	۴۸	۵۰	۴۷	۴۸	۴۸	سیمان
۶.۰	-۰.۴	۴۳۱.۱	۴۳۲.۹	۴۱۳.۷	۴۴۷.۷	۴۳۱.۸	۴۲۶.۰	ملبوس آماده، تریکو و انواع پارچه
-۲۳.۸	-۲۵.۶	۳۶۳.۰	۴۸۷.۶	۳۷۷.۷	۵۰۵.۰	۴۱۶.۵	۳۱۴.۱	وسایل نقلیه زمینی و قطعات یدکی آن
-۱۹.۱	۲۲.۷	۳۳۰	۲۶۹	۲۲۴	۲۰۰	۲۳۶	۳۲۵	محصولات شیمیایی غیر آلی
-۶.۰	۶۲.۵	۵۰.۴	۳۱.۰	۲۸.۵	۲۴.۲	۴۰.۰	۲۴.۵	اکسید و هیدروکسیدهای فلزی
۲.۸	-۶.۴	۳۷۳	۳۹.۸	۴۰.۶	۳۸.۸	۴۴.۸	۴۸.۳	آمونیاک
-	-۲.۳	۱۳.۷	۱۴.۰	۱۳.۵	۱۴.۴	۱۱.۴	۱۳.۱	انواع گوگرد
۵.۱	۱۱.۱	۶۶۴.۵	۵۹۸.۴	۵۸۳.۵	۷۲۵.۲	۷۱۹.۲	۶۷۷.۸	فرش ماشینی و سایر کف پوش ها
-۹۹.۴	-	-	-	۲۶۹۵۰.۴	۹۱۰۲۵	۳۱۳۷۷۲.۴	۹۸۳۷۵	زیور آلات و جواهرات
-۷.۰	-۲.۰	۷۲.۸	۷۴.۳	۷۳.۱	۷۶.۹	۷۶.۱	۷۳.۵	صابون، پودر و سایر مواد شوینده
-۱۱.۸	-۱۴.۹	۶۲۹.۹	۷۴۰.۵	۷۳۴.۷	۵۸۷.۹	۵۷۹.۸	۵۷۴.۹	کفش
۴.۳	۲۹.۲	۱۰۲.۰	۷۸.۹	۷۶.۱	۸۰.۹	۵۵.۴	۹۹.۸	سایر
۲۱۰۵.۵	-۵۲.۴	۱۴۰.۳	۲۹۴.۷	۱۵۱۵.۸	۱۷۱۹.۴	۷۱۲۰.۹	۱۲۵۸	کالاهای طبقه بندی نشده
۸.۷	۰.۰	۴۲۶	۴۲۶	۴۳۱	۴۱۶	۴۲۸	۴۵۱	کل

جدول پ ۳- ارزش کالاهای صادراتی با تواتر فصلی - میلیون دلار

کالاهای سستی و کشاورزی	فصل		درصد تغییر نسبت به فصل قبل		درصد تغییر نسبت به فصل مشابه سال قبل	
	اول	دوم	اول	دوم	اول	دوم
کالاهای سستی و کشاورزی	۱۲۳۰	۹۹۵	-۴۲.۹	-۱۹.۱	-۱.۷	-۱۳.۵
میوه های تازه و خشک	۴۳۱	۳۲۰	-۵۹.۴	-۲۵.۸	-۲۷.۷	-۱۴.۵
پسته	۱۶۹	۱۵۰	-۸۱.۷	-۱۱.۲	-۳۷.۷	-۲۱.۱
انگور تازه و کشمش	۵۴	۳۵	-۶۴.۵	-۳۵.۴	-۱۷.۵	۱۱.۵
خرما	۸۲	۲۵	-۴۰.۶	-۷۰.۰	۱۰.۷	-۱۵.۵
سیب درختی	۱۳	۵	-۷۲.۶	-۵۸.۹	-۶۴.۲	-۱۵.۴
فرش دست بافت	۴۶	۶۷	-۸۱.۰	۴۵.۲	-۱۴.۸	-۱۰.۹
حیوانات زنده	۷۶	۶۹	-۳۲.۴	-۹.۱	۶۸۳.۶	۲۸۳.۲
سبزیجات و نباتات	۲۱۰	۱۴۶	-۱۲.۶	-۳۰.۷	۴۱.۱	-۲۱.۲
زعفران	۵۵	۲۸	-۴۱.۲	-۴۹.۰	۱۶.۱	-۳۲.۴
انواع پوست و چرم	۳۱	۲۸	-۱۶.۴	-۸.۸	-۶.۰	-۳۹.۹
روده	۲۲	۲۴	-۹۰.۸	۱۲.۸	۱۰.۷	-۲۵.۵
سایر	۳۵۹	۳۱۳	-۳۴.۶	-۱۲.۹	۵.۰	-۱۷.۱
کلوخه های کانی فلزی	۱۱۷	۱۸۳	-۷۲.۰	۵۶.۲	-۶۶.۱	-۴۵.۵
کالاهای صنعتی	۷۰۹۵	۶۸۳۹	-۳۲.۸	-۳.۶	۱۲.۱	-۶.۷
فرآورده های حاصل از نفت و گاز	۲۱۰۰	۲۰۸۹	-۲۴.۱	-۰.۵	۲۴.۸	۱۴.۷
گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای نفتی	۱۲۵۱	۱۲۶۲	-۱.۴	۰.۹	۲۶.۸	۱۱.۹
نفتالین و سایر مخلوط های هیدروکربورهای بودار	۲۷	۳۴	۱۳۰.۶	۲۷.۷	۱۳۴.۳	۱۲۰.۱
روغن های سبک و فرآورده ها	۳۸۰	۴۲۰	-۷۸.۲	۱۰.۴	۸۶.۳	۵۰.۸
چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها	۶۷۰	۷۴۸	-۴۹.۱	۱۱.۶	-۱.۷	۹.۸
محصولات شیمیایی آلی	۹۴۵	۹۱۶	-۱۳.۳	-۳.۲	-۷.۱	-۲۸.۴
هیدرو کربورهای حلقوی(بنزن، واکسیلن ها، تولوئن و ...)	۳۷۰	۴۰۵	۱۸.۱	۹.۶	۱۸.۷	-۱۸.۴
متانول (الکل متلیک) و اتیلن گلیکول	۳۰۹	۲۷۲	-۴۰.۸	-۱۲.۱	-۳۸.۷	-۴۶.۳
آلومینیوم، مس، روی و مصنوعات آنها	۸۵	۱۳۴	-۸۸.۹	۵۷.۶	-۵۴.۶	-۲۷.۳
مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد	۱۲۰۳	۱۰۹۶	-۱۸.۱	-۹.۰	۱۱.۱	-۱۸.۰
خاک و سنگ، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی	۲۴۹	۲۳۶	-۶۰.۷	-۵.۵	-۴.۷	-۳۱.۷
سیمان	۲۰۰	۱۲۵	-۱۴.۵	-۳۷.۴	-۲۰.۳	-۴۸.۴
ملبوس آماده، تریکو و انواع پارچه	۳۰	۴۴	-۷۰.۴	۴۳.۶	-۱۰.۰	-۱۷.۱
وسایل نقلیه زمینی و قطعات یدکی آن	۵۲	۵۸	-۸۳.۵	۱۱.۴	۱۶.۸	۸.۹
محصولات شیمیایی غیر آلی	۱۴۷	۱۴۱	-۲۵.۷	-۴.۰	۱۵.۲	-۱۳.۰
اکسید و هیدروکسیدهای فلزی	۱۹	۲۲	-۵۰.۷	۱۷.۴	۱۴.۰	-۳۵.۱
آمونیاک	۷۶	۷۰	۸.۱	-۸.۸	-۱.۹	-۲۸.۴
انواع گوگرد	۳۴	۳۱	-۵۷.۰	-۹.۲	۵۴.۷	۹۲.۹
فرش ماشینی و سایر کف پوش ها	۷۳	۷۶	-۶۰.۶	۵.۱	۱.۸	-۱۰.۱
زیور آلات و جواهرآلات	۱	۰	-۱۰۰.۰	-۸۱.۳	-۹۳.۱	-۹۸.۹
صابون، پودر و سایر مواد شوینده	۵۱	۶۲	-۳۶.۰	۲۱.۳	۱۲.۳	۱۰.۳
کفش	۲۰	۲۵	-۴۹.۲	۲۸.۵	-۱۴.۹	-۱.۰
سایر	۱۲۶۹	۱۰۹۰	-۵۴.۵	-۱۴.۱	۱۹.۶	-۱۲.۴
کالاهای طبقه بندی نشده	۶	۳	-۸۱.۵	-۵۱.۰	-۹۷.۷	-۹۸.۱
جمع کل	۸۴۴۸۲	۸۰۱۹۳	-۲۵.۳	-۵.۱	۳.۳	-۱۰.۶

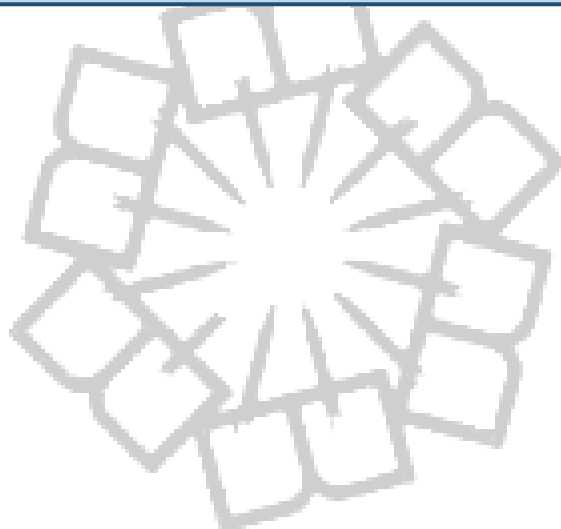
جدول پ ۴- ارزش کالاهای صادراتی در شش ماهه هر سال- میلیون دلار

کالاهای سستی و کشاورزی	درصد تغییر		سال				سهام (درصد)	
	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱		
میوه های تازه و خشک	۶۱۹	۷۶۲	۹۷۱	۷۵۱	۲۲۲۵	۲۴۰۱	۱۸۶۷	۱۹۰۰
پسته	۲۶۵	۲۸۴	۴۶۱	۳۱۹	۶۲۰	۶۲۰	۶۲۰	۶۲۰
انگور تازه و کشمش	۹۲	۱۴۲	۹۶	۸۸	۳۲۰	۳۲۰	۳۲۰	۳۲۰
خرما	۶۶	۸۸	۱۰۴	۱۰۷	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰
سیب درختی	۳۲	۵۶	۴۲	۱۸	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰
فرش دست بافت	۱۷۹	۱۰۹	۱۳۰	۱۱۴	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰
حیوانات زنده	۲۲	۹	۲۸	۱۴۵	۲۱۵۰	۲۱۵۰	۲۱۵۰	۲۱۵۰
سبزیجات و نباتات	۲۵۵	۱۹۱	۳۳۴	۳۵۶	۷۵۰	۷۵۰	۷۵۰	۷۵۰
زعفران	۱۶۵	۶۸	۸۹	۸۳	۳۲۰	۳۲۰	۳۲۰	۳۲۰
انواع پوست و چرم	۸۸	۸۸	۷۹	۵۸	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
روده	۴۵	۵۲	۵۲	۴۶	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰
سایر	۵۲۷	۵۸۹	۷۱۹	۶۷۱	۲۲۰	۲۲۰	۲۲۰	۲۲۰
کلوخه های کانی فلزی	۴۹۸	۷۷۷	۶۸۱	۳۰۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰
کالاهای صنعتی	۱۲۷۰۶	۱۲۰۴۷	۱۳۶۶۱	۱۳۹۳۴	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰
فرآورده های حاصل از نفت و گاز	۲۷۵۴	۲۵۴۶	۳۵۰۳	۴۱۸۹	۳۷۰	۳۷۰	۳۷۰	۳۷۰
گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای نفتی	۱۵۴۵	۱۳۰۵	۲۱۱۵	۲۵۱۳	۶۲۰	۶۲۰	۶۲۰	۶۲۰
نفتالین و سایر مخلوط های هیدروکربورهای بودار	۱۲	۲۰	۲۷	۶۱	۳۲۰	۳۲۰	۳۲۰	۳۲۰
روغن های سبک و فرآورده ها	۵۵۰	۵۲۱	۴۸۳	۸۰۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰
چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها	۸۸۷	۹۸۱	۱۳۶۲	۱۴۱۸	۳۸۰	۳۸۰	۳۸۰	۳۸۰
محصولات شیمیایی آلی	۱۶۱۹	۱۸۹۴	۲۲۹۶	۱۸۶۱	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰
هیدرو کربورهای حلقوی(بنزن، واکسیلن ها، تولوئن و ...)	۵۶۱	۶۰۳	۸۰۸	۷۷۵	۳۴۰	۳۴۰	۳۴۰	۳۴۰
متانول (الکل متیلیک) و اتیلن گلیکول	۶۸۳	۸۶۰	۱۰۱۱	۵۸۱	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰
آلومینیوم، مس، روی و مصنوعات آنها	۵۴۰	۵۳۳	۳۷۱	۲۱۹	۳۰۵	۳۰۵	۳۰۵	۳۰۵
مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد	۲۰۳۵	۲۰۶۹	۲۴۲۰	۲۲۹۹	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰
خاک و سنگ، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی	۴۲۰	۵۰۹	۶۰۷	۴۸۵	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰
سیمان	۴۹۱	۶۴۲	۴۹۴	۳۲۵	۲۳۰	۲۳۰	۲۳۰	۲۳۰
ملبوس آماده، تریکو و انواع پارچه	۸۶	۸۶	۸۷	۷۴	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
وسایل نقلیه زمینی و قطعات یدکی آن	۲۷۳	۱۵۶	۹۸	۱۱۰	۳۷۰	۳۷۰	۳۷۰	۳۷۰
محصولات شیمیایی غیر آلی	۲۷۶	۲۲۰	۲۹۰	۲۸۸	۳۱۰	۳۱۰	۳۱۰	۳۱۰
اکسید و هیدروکسیدهای فلزی	۵۸	۳۶	۵۰	۴۱	۳۹۰	۳۹۰	۳۹۰	۳۹۰
آمونیاک	۱۰۷	۷۶	۱۷۵	۱۴۶	۱۲۹۰	۱۲۹۰	۱۲۹۰	۱۲۹۰
انواع گوگرد	۶۸	۷۴	۳۸	۶۴	۴۹۰	۴۹۰	۴۹۰	۴۹۰
فرش ماشینی و سایر کف پوش ها	۱۸۶	۱۵۱	۱۵۷	۱۴۹	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰
زیور آلات و جواهرآلات	۵۹۰	۲۰	۱۷	۱	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰
صابون، پودر و سایر مواد شوینده	۹۷	۱۱۰	۱۰۲	۱۱۳	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰
کفش	۵۷	۵۴	۴۸	۴۵	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰
سایر	۲۸۸۶	۲۷۱۸	۲۳۰۵	۲۳۵۹	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰
کالاهای طبقه بندی نشده	۱۱۰۸	۶۸۶	۴۱۰	۹	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰
جمع کل	۱۶۲۱۴	۱۵۳۷۶	۱۷۱۵۳	۱۶۴۶۸	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰

جدول پ۵- آمار کشور های طرف معامله در صادرات در شش ماهه ۱۳۹۴

کشور طرف معامله	وزن (هزارتن)	ارزش (میلیون دلار)	سهم ارزش دلاری (درصد)
چین	۱۲۱۶۲	۳۷۳۱	۲۲.۷
عراق	۷۵۸۴	۳۰۷۶	۱۸.۷
امارات متحده عربی	۴۵۳۶	۲۷۹۸	۱۷.۰
هند	۳۳۶۸	۱۳۶۷	۸.۳
افغانستان	۱۹۳۸	۱۲۶۹	۷.۷
ترکیه	۸۵۸	۶۷۳	۴.۱
ترکمنستان	۹۸۴	۳۹۱	۲.۴
ایتالیا	۳۸۸	۳۰۳	۱.۸
پاکستان	۷۱۸	۲۸۴	۱.۷
عمان	۲۸۲	۱۹۴	۱.۲
سایر	۵۱۰.۵	۲۳۸۳	۱۴.۵
جمع	۳۷۹۲۱	۱۶۴۶۸	۱۰۰.۰

جدول پ ۶- ارزش کالاهای وارداتی با تواتر ماهانه - میلیون دلار

درصد تغییر نسبت به ماه قبل		درصد تغییر نسبت به ماه مشابه سال قبل		سهم (درصد)	
شهریور	شهریور	شهریور	شهریور	مرداد	تیر
فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور
۳۷۱	۶۶۳	۶۹۳	۴۸۴	۴۵۴	۶۱۵
۲۹.۶	۳۵.۴	۷۲.۲	۳۱	۱۸	۲۵
۰.۸	۱۷	۲۹	۲۵	۲۰۳	۱۹۳
۲۴۴	۳۵۳	۴۰۴	۱۹۳	۲۰۳	۱۹۳
۱	۵	۶	۶	۷	۲۴
۱۶	۳۸	۲۸	۳۲	۳۸	۲۵
۴۱	۶۳	۶۶	۵۸	۵۹	۵۵
۷	۱۳	۲۰	۱۶	۲۱	۱۸
۱۳۰	۲۶۰	۲۲۵	۲۲۳	۲۲۳	۴.۳
۸	۱۸	۱۶	۱۳	۱۴	۱۳
۳۱	۴۴	۳۷	۳۴	۲۷	۲۶
۴	۲۳	۷	۶	۱۱	۳
۲۳	۳۴	۲۱	۳۴	۴۶	۳۰
۵۹	۳۸	۱۰۷	۱۳۱	۹۵	۱۰۰
۵۹	۳۸	۱۰۷	۱۳۰	۹۴	۱۰۰
۳۷۶	۵۵۶	۵۲۸	۴۹۲	۵۵۱	۵۹۴
۶۲	۱۲۷	۱۰۱	۱۰۰	۱۲۱	۱۱۹
۱۵	۲۶	۲۶	۲۵	۲۶	۲۵
۶۴	۱۳۷	۱۶۴	۱۵۳	۱۶۴	۱۸۰
۸۹	۱۴۲	۱۳۲	۱۱۹	۱۴۷	۱۳۸
۳۱	۵۵	۵۱	۵۳	۵۴	۵۱
۱۷.۴	۶۹۰	۶۳۶	۶۰۷	۶۰۲	۶۳۶
۴۷	۸۹	۹۰	۷۷	۱۰۵	۸۶
۲۹	۵۶	۵۴	۵۰	۶۲	۶۰
۲۶	۴۰	۴۰	۳۹	۳۶	۳۳
۱۵۲	۳۱۰	۲۷۱	۲۷۶	۲۴۰	۳۰۲
۶۶۸	۱۴۸۱	۱۵۸۱	۱۳۸۵	۱۲۲۸	۱۲۴۴
۴۱۲	۷۹۳	۶۹۲	۷۱۵	۵۹۴	۶۵۸
۱۵۰	۳۳۶	۳۵۹	۳۱۹	۳۵۹	۳۲۳
۱۰۶	۳۵۲	۵۳۰	۳۵۱	۲۷۵	۲۶۲
۶۷	۱۲۳	۱۲۸	۱۲۲	۱۲۰	۱۲۸
۳۴	۷۷	۷۴	۶۹	۶۶	۷۴
۳۰	۴۲	۵۰	۴۸	۴۹	۴۸
۲۴	۵۲۲	۴۲	۱۱	۷	۵۶
۱۹۷۸	۴۳۷۹	۳۹۸۶	۳۵۰۸	۳۳۴۷	۳۶۵۳
۲۲.۶۴	۳۱.۳	۳۰.۷	۲۰.۷	۱۵.۴	۲۹.۶
۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

جدول پ ۷- قیمت هر تن کالای وارداتی- دلار

درصد تغییر نسبت به ماه مشابه سال قبل	درصد تغییر نسبت به ماه قبل							
		شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	
۱.۲	-۱۲.۴	۴۴۸	۵۱۲	۵۹۳	۴۵۱	۴۶۶	۳۸۴	مواد غذایی و حیوانات زنده
-۱۵.۸	-۹.۴	۴۳۳۷	۴۷۸۷	۴۷۴۰	۴۳۶۳	۴۰۴۴	۵۷۷۱	لبنیات و تخم مرغ
-۱۳.۲	-۲.۹	۲۹۴	۳۰۳	۳۷۶	۳۲۰	۳۳۷	۲۹۴	غلات و فرآورده های آن
-۲۶.۰	-۳۲.۹	۳۳۹	۵۰۵	۵۱۷	۵۸۳	۵۹۷	۱۰۱۳	شکر و فرآورده های آن و عسل
-۱۷.۵	۳.۳	۳۷۱۵	۳۵۹۷	۳۶۶۸	۴۰۶۴	۳۹۵۳	۳۹۵۰	قهوه، چای، کاکائو، ادویه جات و سایر محصولات مشابه
-۱۴.۵	-۷.۳	۸۴۲	۹۰۸	۸۷۵	۸۶۰	۸۶۸	۸۱۱	میوه ها و سبزی ها
۱۳.۰	۳۵.۶	۵۵۶۶	۴۱۰۴	۵۲۶۳	۵۷۷۳	۵۳۶۰	۵۳۸۵	نوشابه ها و دخانیات
-۱۰.۴	۲۹.۹	۵۶۶	۴۳۵	۴۳۱	۵۱۳	۴۰۶	۴۵۶	مواد خام غیر خوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی
-۲۱.۴	۶.۹	۱۹۳۴	۱۸۰۹	۱۹۵۶	۱۹۹۰	۱۸۷۳	۱۶۹۶	کالوچوی خام
-۱۳.۸	۳.۶	۲۲۴۳	۲۱۶۶	۲۲۵۸	۲۱۴۴	۲۱۸۰	۲۱۳۵	الیاف نساجی ذکر نشده
-۳۴.۷	۶۹.۵	۳۴۶	۲۰۴	۴۵۳	۴۴۴	۱۵۹	۳۸۷	انواع کودهای خام و مواد معدنی
۱۰۸.۷	۱۳۸.۵	۶۸۳	۲۸۶	۳۳۴	۲۹۹	۲۶۹	۱۰۰۹	مواد معدنی، سوخت، مواد روغنی و مواد مربوط به آن
-۴.۳	۶.۰	۹۴۶	۸۹۲	۸۸۷	۹۲۹	۱۰۰۰	۸۰۴	روغن های گیاهی و حیوانی
-۴.۷	۵.۸	۹۴۰	۸۸۸	۸۸۴	۹۲۶	۹۹۵	۸۰۱	روغن های گیاهی
-۴۰.۶	-۲۷.۴	۲۳۰۴	۳۱۷۵	۳۴۶۳	۲۷۸۸	۲۳۵۹	۲۶۸۱	مواد شیمیایی
-۱۶.۰	۱۱.۰	۲۰۳۵	۱۸۳۴	۲۱۳۷	۱۷۹۵	۱۹۸۴	۱۷۶۴	مواد و ترکیبات شیمیایی
۱.۱	۱.۸	۳۹۴۴	۳۸۷۵	۴۰۷۳	۳۴۸۸	۳۷۸۵	۳۷۰۲	موادی که در رنگرزی و دباغی به کار می‌رود
۵۲.۰	۱۱.۶	۹۴۰۰۱	۸۴۲۰۲	۹۵۰۸۷	۹۹۷۶۰	۹۴۹۲۳	۷۱۴۹۳	محصولات پزشکی و دارویی
-۱۶.۳	-۱.۶	۲۰۹۶	۲۱۳۱	۲۱۶۵	۲۱۱۳	۲۰۰۸	۱۹۷۷	مواد پلاستیکی، سلولز احیا شده و صمغ های مصنوعی
-۳۰.۳	-۱۴.۳	۲۵۶۶	۲۹۹۳	۳۳۷۶	۳۷۵۳	۳۲۰۸	۳۳۴۲	مواد و محصولات شیمیایی ذکر نشده
-۲۰.۲	-۷.۲	۸۶۶	۹۳۳	۹۴۷	۹۶۰	۹۲۰	۹۸۹	کالاهایی که طبقه بندی آنها بر حسب ماده به کار رفته در آنها صورت ۹۸۹
-۱۶.۳	۰.۱	۹۹۶	۹۹۴	۱۰۶۱	۱۰۳۴	۱۰۶۳	۹۳۵	کاغذ، مقوا و محصولات وابسته به آن
-۱.۰	۰.۶	۲۴۰۰	۲۳۸۷	۲۳۱۹	۲۷۱۲	۲۵۳۰	۲۳۶۴	انواع نخ های نساجی و محصولات وابسته به آن
-۱۰.۴	-۱۱.۱	۹۶۱	۱۰۸۱	۱۱۱۱	۹۹۸	۱۰۵۵	۱۱۹۰	کالاهای ساخته شده از مواد کانی غیر فلزی
-۲۴.۲	-۶.۵	۶۵۶	۷۰۱	۷۶۹	۷۵۲	۷۱۹	۷۶۳	آهن و فولاد
-۳.۹	-۰.۵	۸۵۸۱	۸۶۲۲	۸۶۸۹	۹۰۲۲	۷۷۳۳	۸۹۴۰	ماشین آلات و لوازم حمل و نقل
-۱.۱	-۴.۷	۷۴۳۴	۷۸۰۳	۷۵۴۷	۷۳۹۱	۶۸۸۹	۸۴۰۲	ماشین آلات غیر الکتریکی
-۷.۸	۱۰.۹	۱۲۴۸۳	۱۱۲۵۴	۱۲۵۹۵	۱۲۶۸۷	۱۰۹۸۸	۱۳۳۱۳	ماشین آلات، دستگاه ها و ابزارهای الکتریکی
-۲.۱	۷.۶	۸۵۹۸	۷۹۹۳	۸۹۲۱	۱۰۱۸۴	۷۶۸۰	۷۴۰۳	وسایل حمل و نقل
۱۹.۸	۴.۱	۹۱۷۶	۸۸۱۸	۹۹۹۹	۹۹۵۹	۹۸۴۰	۸۸۹۱	کالاهای ساخته شده متفرقه
۱۳.۲	۱.۶	۲۲۶۹۱	۲۲۳۲۶	۲۵۰۵۴	۲۷۶۳۲	۲۴۷۳۷	۲۱۵۰۵	لوازم علمی و حرفه ای
۳.۹	-۱.۲	۵۳۸۳	۵۴۴۶	۵۸۱۹	۵۷۲۰	۵۳۶۵	۶۹۱۴	اشیای مصنوعی متفرقه و ذکر نشده
-۲۳.۹	-۹۹.۳	۱۱۷۵	۱۷۴۰۴۸	۱۳۷۸۱	۱۳۴۹	۱۹۰۰	۷۳۱	کالاهایی که بر اساس نوع طبقه بندی نشدند
-۸.۱	-۷.۸	۱۱۶۵	۱۲۶۵	۱۳۷۶	۱۳۳۷	۱۱۸۶	۱۰۲۸	جمع کل

جدول پ ۸- ارزش کالاهای وارداتی با تواتر فصلی - میلیون دلار

فصل	درصد تغییر نسبت به فصل قبل		درصد تغییر نسبت به فصل قبل		درصد تغییر نسبت به فصل مشابه سال قبل
	اول	دوم	اول	دوم	
مواد غذایی و حیوانات زنده	۱۷۳۶	۱۵۵۳	-۴۶.۹	-۱۰.۱	-۳۲.۴
لبنیات و تخم مرغ	۵۱	۷۴	-۸۶.۳	۴۴.۵	-۲۱.۸
غلات و فرآورده های آن	۱۰۰۲	۷۱۰	-۴۳.۶	-۲۹.۱	-۳۳.۷
شکر و فرآورده های آن و عسل	۱۲	۳۸	-۵۸.۰	۲۲۷.۵	-۹۴.۹
قهوه، چای، کاکائو، ادویه جات و سایر محصولات مشابه	۸۱	۱۰۴	-۵۰.۶	۲۸.۲	۷.۸
میوه ها و سبزی ها	۱۷۰	۱۷۳	-۱۸.۶	۱.۳	۲۴.۷
نوشابه ها و دخانیات	۴۱	۵۵	-۷۶.۱	۳۵.۵	-۱۵.۵
مواد خام غیر خوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی	۶۲۱	۶۸۰	-۴۵.۰	۹.۵	۴۶.۱
کانوچوی خام	۴۲	۳۹	-۵۳.۴	-۶.۶	-۲۶.۷
الیاف نساجی ذکر نشده	۱۱۳	۸۷	-۲۷.۵	-۲۲.۹	۱۳.۲
انواع کودهای خام و مواد معدنی	۳۴	۲۱	۲۹.۸	-۳۹.۲	۶۳.۱
مواد معدنی، سوخت، مواد روغنی و مواد مربوط به آن	۷۸	۱۱۰	۵۸.۹	۴۰.۷	۶.۱
روغن های گیاهی و حیوانی	۲۰۴	۳۳۶	-۴۶.۹	۵۹.۴	-۵۲.۵
روغن های گیاهی	۲۰۳	۳۳۴	-۴۶.۸	۵۹.۴	-۵۲.۶
مواد شیمیایی	۱۳۶۰	۱۶۳۷	-۴۳.۴	۲۰.۳	-۱۶.۲
مواد و ترکیبات شیمیایی	۲۹۱	۳۴۰	-۴۲.۲	۱۶.۸	-۱۹.۵
موادی که در رنگرزی و دباغی به کار میروند	۶۷	۷۶	-۳۳.۴	۱۲.۴	-۴.۸
محصولات پزشکی و دارویی	۳۶۵	۴۹۷	-۵۰.۱	۳۶.۲	-۹.۹
مواد پلاستیکی، سلولز احیا شده و صمغ های مصنوعی	۳۶۳	۴۰۴	-۳۴.۷	۱۱.۳	-۳.۸
مواد و محصولات شیمیایی ذکر نشده	۱۳۸	۱۵۷	-۴۵.۲	۱۴.۱	-۳۷.۸
کالاهایی که طبقه بندی آنها بر حسب ماده به کار رفته در آنها صورت گیرد	۱۶۷۹	۱۸۴۶	-۴۹.۹	۹.۹	-۱۲.۶
کاغذ، مقوا و محصولات وابسته به آن	۲۲۵	۲۶۹	-۴۰.۳	۱۹.۲	-۲۰.۱
انواع نخ های نساجی و محصولات وابسته به آن	۱۳۸	۱۷۲	-۴۹.۹	۲۴.۳	-۲۸.۵
کالاهای ساخته شده از مواد کانی غیر فلزی	۱۰۶	۱۰۸	-۴۱.۶	۱.۸	-۹.۹
آهن و فولاد	۷۳۳	۸۱۸	-۵۲.۷	۱۱.۶	-۱۵.۹
ماشین آلات و لوازم حمل و نقل	۳۷۳۹	۳۸۵۷	-۵۹.۸	۳.۴	-۹.۲
ماشین آلات غیر الکتریکی	۱۸۹۶	۱۹۶۷	-۴۱.۹	۳.۷	۱.۹
ماشین آلات، دستگاه ها و ابزارهای الکتریکی	۸۴۵	۱۰۰۲	-۶۲.۸	۱۸.۶	-۲۷.۷
وسایل حمل و نقل	۹۸۸	۸۸۹	-۸۰.۷	-۱۰.۰	-۸.۵
کالاهای ساخته شده متفرقه	۳۱۷	۳۶۹	-۵۱.۸	۱۶.۳	-۲.۷
لوازم علمی و حرفه ای	۱۸۴	۲۱۰	-۵۶.۱	۱۳.۸	۱.۵
اشیای مصنوعی متفرقه و ذکر نشده	۱۲۲	۱۴۴	-۴۵.۸	۱۸.۸	-۲.۶
کالاهایی که بر اساس نوع طبقه بندی نشدند	۵۸۸	۷۴	-۹۷.۹	-۸۷.۴	-۲۴.۴
جمع کل	۱۰۳۴۴	۱۰۵۰۷	-۶۲	۲	-۱۶

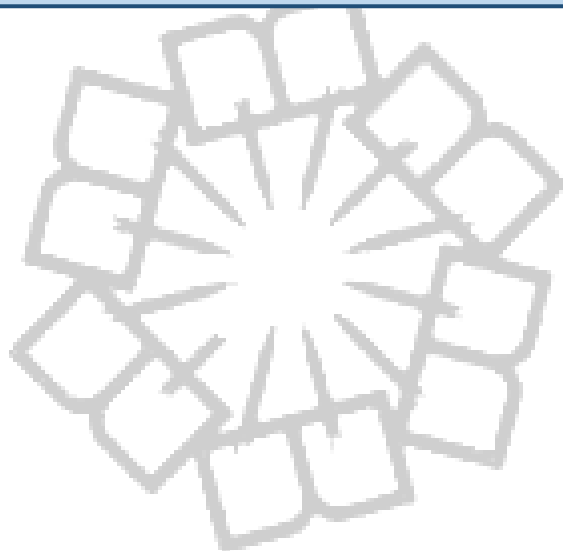
جدول پ ۹- ارزش کالاهای وارداتی در شش ماهه هر سال - میلیون دلار

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال					
	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱		
۱۵.۷	۲۰.۵	-۳۸.۹	۱۸.۲	۳۳۷۹	۵۳۶۳	۴۵۳۹	۵۰۷۳	مواد غذایی و حیوانات زنده
۰.۶	۰.۶	-۱۶.۴	۸.۰	۱۲۵	۱۴۹	۱۳۸	۱۵۴	لبنیات و تخم مرغ
۸.۲	۱۲.۵	-۴۷.۶	۲۹.۸	۱۷۱۲	۳۲۷۰	۲۵۱۹	۲۶۴۵	غلات و فرآورده های آن
۰.۲	۱.۳	-۸۴.۹	۷.۰	۵۰	۳۲۸	۳۰۷	۴۵۸	شکر و فرآورده های آن و عسل
۰.۹	۰.۷	۳.۳	-۱۱.۰	۱۸۶	۱۸۰	۲۰۲	۱۸۶	قهوه، چای ، کاکائو، ادویه جات و سایر محصولات مشابه
۱.۶	۱.۱	۱۸.۲	-۵.۱	۳۴۳	۲۹۰	۳۰۶	۳۳۳	میوه ها و سبزی ها
۰.۵	۰.۴	-۱۰.۷	-۱۱.۷	۹۶	۱۰۷	۱۲۱	۱۵۷	نوشابه ها و دخانیات
۶.۲	۳.۷	۳۴.۰	۶.۲	۱۳۰۱	۹۷۱	۹۱۴	۹۰۰	مواد خام غیر خوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی
۰.۴	۰.۴	-۲۴.۶	-۳۷.۲	۸۱	۱۰۸	۱۷۲	۱۵۵	کائوچوی خام
۱.۰	۰.۹	-۱۹.۴	-۱۵.۳	۲۰۰	۲۴۸	۲۹۳	۳۵۱	الیاف نساجی ذکر نشده
۰.۳	۰.۲	۳۴.۴	۴.۹	۵۴	۴۱	۳۹	۳۴	انواع کودهای خام و مواد معدنی
۰.۹	۰.۷	۲.۷	-۲۳.۴	۱۸۸	۱۸۳	۲۳۹	۲۴۳	مواد معدنی، سوخت، مواد روغنی و موادمربوط به آن
۲.۵	۲.۶	-۲۳.۴	-۲۰.۷	۵۳۰	۶۹۲	۸۷۳	۸۸۹	روغن های گیاهی و حیوانی
۲.۵	۲.۶	-۲۳.۶	-۲۰.۷	۵۲۷	۶۹۰	۸۷۰	۸۸۷	روغن های گیاهی
۱۴.۴	۱۳.۴	-۱۴.۹	۱۹.۹	۲۹۹۷	۳۵۲۴	۲۹۳۹	۳۱۶۴	مواد شیمیایی
۳.۰	۲.۹	-۱۶.۷	۱۱.۲	۶۳۱	۷۵۸	۶۸۱	۵۹۸	مواد و ترکیبات شیمیایی
۰.۷	۰.۶	-۸.۸	۱۴.۱	۱۴۳	۱۵۷	۱۳۸	۱۴۵	موادی که در رنگرزی و دباغی به کار می‌رود
۴.۱	۳.۵	-۶.۲	۷.۲	۸۶۲	۹۱۸	۸۵۷	۷۴۶	محصولات پزشکی و دارویی
۳.۷	۳.۲	-۸.۱	۱۲.۲	۷۶۷	۸۳۵	۷۴۴	۱۰۷۹	موادپلاستیکی، سلولز احیا شده و صمغ های مصنوعی
۱.۴	۱.۸	-۳۸.۳	۴۱.۲	۲۹۵	۴۷۸	۳۳۹	۴۳۹	مواد و محصولات شیمیایی ذکر نشده
۱۶.۹	۱۶.۰	-۱۶.۰	۱۰.۸	۳۵۲۵	۴۱۹۷	۳۷۸۷	۵۵۷۳	کالاهایی که طبقه بندی آنها بر حسب ماده به کار رفته در آنها صورت گرفته
۲.۴	۲.۳	-۱۸.۰	-۴.۳	۴۹۴	۶۰۳	۶۳۰	۵۷۰	کاغذ، مقوا و محصولات وابسته به آن
۱.۵	۱.۶	-۲۶.۳	۲۱.۵	۳۱۰	۴۲۱	۳۴۶	۳۲۴	انواع نخ های نساجی و محصولات وابسته به آن
۱.۰	۱.۰	-۱۸.۷	۳۴.۰	۲۱۴	۲۶۴	۱۹۷	۲۶۹	کالاهای ساخته شده از مواد کانی غیر فلزی
۷.۴	۷.۲	-۱۷.۷	۲.۰	۱۵۵۱	۱۸۸۴	۱۸۴۸	۳۳۳۵	آهن و فولاد
۳۶.۴	۳۵.۷	-۱۹.۰	۶۱.۲	۷۵۸۶	۹۳۶۷	۵۸۱۰	۸۳۹۶	ماشین آلات و لوازم حمل و نقل
۱۸.۵	۱۶.۴	-۱۰.۲	۵۹.۴	۳۸۶۳	۴۳۰۱	۲۶۹۸	۳۹۹۱	ماشین آلات غیر الکتریکی
۸.۹	۹.۵	-۲۵.۶	۲۷.۰	۱۸۴۷	۲۴۸۲	۱۹۵۵	۲۴۰۷	ماشین آلات، دستگاه ها و ابزارهای الکتریکی
۹.۰	۹.۹	-۲۷.۴	۱۲۳.۳	۱۸۷۷	۲۵۸۴	۱۱۵۷	۱۹۹۹	وسایل حمل و نقل
۳.۳	۲.۹	-۱۰.۳	۲۴.۲	۶۸۶	۷۶۵	۶۱۶	۷۵۴	کالاهای ساخته شده متفرقه
۱.۹	۱.۶	-۳.۳	۳۳.۱	۳۹۴	۴۰۸	۳۰۶	۳۶۷	لوازم علمی و حرفه ای
۱.۳	۱.۲	-۱۶.۱	۲۲.۰	۲۶۶	۳۱۷	۲۶۰	۳۰۲	اشیای مصنوعی متفرقه و ذکر نشده
۳.۲	۴.۰	-۳۶.۲	۲۱۲.۶	۶۶۳	۱۰۳۹	۳۳۲	۱۵۷۲	کالاهایی که بر اساس نوع طبقه بندی نشدند
۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	-۲۰.۴	۲۹.۹	۲۰۸۵۲	۲۶۲۰۶	۲۰۱۷۰	۲۶۷۲۰	جمع کل

جدول پ ۱۰- آمار کشور های طرف معامله در واردات در شش ماهه ۱۳۹۴

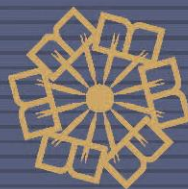
کشور طرف معامله	وزن (هزارتن)	ارزش (میلیون دلار)	سهم ارزش دلاری (درصد)
چین	۲۴۶۴	۵۲۶۴	۲۵.۲
امارات متحده عربی	۳۱۹۲	۴۱۶۷	۲۰.۰
جمهوری کره	۹۳۹	۱۸۶۲	۸.۹
ترکیه	۱۵۸۸	۱۶۱۰	۷.۷
هند	۱۴۵۷	۱۲۷۳	۶.۱
سوئیس	۲۲۹۹	۱۱۴۰	۵.۵
آلمان	۳۱۷	۸۹۰	۴.۳
ایتالیا	۶۲	۴۴۷	۲.۱
فرانسه	۳۳	۳۶۱	۱.۷
هلند	۷۴۷	۳۴۰	۱.۶
سایر	۴۱۰۰	۳۴۹۷	۱۶.۸
جمع	۱۷۱۹۹	۲۰۸۵۲	۱۰۰.۰

جدول پ ۱۱- شاخص قیمت دلاری صادرات و واردات (۱۰۰=۱۳۹۰)

سال - فصل	صادرات	واردات
۱۳۸۸-۱	۷۳.۴	۹۶.۱
۱۳۸۸-۲	۸۱.۲	۹۲.۹
۱۳۸۸-۳	۸۷.۷	۸۸.۵
۱۳۸۸-۴	۹۱.۴	۸۷.۷
۱۳۸۹-۱	۹۳.۰	۸۹.۱
۱۳۸۹-۲	۸۸.۰	۹۰.۴
۱۳۸۹-۳	۹۳.۰	۹۳.۸
۱۳۸۹-۴	۹۴.۹	۹۵.۶
۱۳۹۰-۱	۹۹.۴	۱۰۰.۹
۱۳۹۰-۲	۱۰۰.۱	۱۰۰.۳
۱۳۹۰-۳	۱۰۱.۳	۹۸.۶
۱۳۹۰-۴	۹۹.۲	۱۰۰.۲
۱۳۹۱-۱	۱۰۰.۸	۱۰۵.۵
۱۳۹۱-۲	۹۸.۴	۱۰۴.۰
۱۳۹۱-۳	۹۷.۶	۱۰۵.۴
۱۳۹۱-۴	۹۶.۲	۱۰۴.۵
۱۳۹۲-۱	۹۵.۵	۱۰۳.۰
۱۳۹۲-۲	۹۲.۶	۱۰۳.۹
۱۳۹۲-۳	۹۰.۰	۱۰۲.۰
۱۳۹۲-۴	۹۱.۲	۱۰۲.۷
۱۳۹۳-۱	۹۲.۱	۱۰۰.۰
۱۳۹۳-۲	۸۹.۳	۹۸.۲
۱۳۹۳-۳	۸۵.۶	۹۲.۴
۱۳۹۳-۴	۸۴.۲	۸۷.۱
۱۳۹۴-۱	۷۶.۲	۸۳.۳
۱۳۹۴-۲	۷۳.۶	۸۳.۶

نشانی: تهران، خیابان شهید باهنر (نیاوران)، جمال آباد، خیابان شهید مختار عسکری، شماره ۶

تلفن: ۲-۲۲۸۰۱۹۰۰

